

Makfa ar peesuhitiſchannu
par paſti:
par gadu 1 rub. 60 kap.
" puſgadu 85 "

Makfa beſ peesuhitiſchannas
Rihgā:
par gadu 1 rub. — kap.
" puſgadu 55 "
" 3 mehneſchi 30 "

Mahj. w. teel iſdohts feſt-
deenahm no p. 10 jahtoht.

Mahjas weefis.

Ernst Plates, Mahjas weefa ihpaſchneekſ un apgahdatajſ.

Mahjas weefis iſnaht ween reiſ pa nedetu.

Makfa
par ſtudinaſchannu:
par weenas fleijas ſmallu
rakſtu (Petit)-rindu, jeb
to weetu, ko tahda rinda
eenem, makfa 10 kap.

Kedafzija un ekſpedizija
Rihgā,

Ernst Plates biſſchu un
grahmatu - drufatawā pee
Reſtera baſniſas.

N° 5.

Seſtdeenā 29. Janwari.

1877.

Mahditajſ.

ſaunatahſ ſinas. Telegraſa ſinas.
Geſtſchjemes-ſinas. No Rihgas: pahr noſchautu lahzi, ſirgu-tirgu un generalſapulzi Katw. un Pawaf. beedr. No Kr. Enſelinas: pahr laupiſchannu. No Tehrpates: pahr Alekſ. ſtoſlu. No Jelgawas: pahr Kurſ. biſchu-beedr. gada-ſwehſteem. No Dirzeemas: pahr uguns-greſteem. No Wahrnes dr.: pahr noſtuzinatū behrainu. No Sganuu ſemes: pahr ſirgu ſkaiſiſchannu. No Behterburgas: pahr ſirſta Gortſchakowa zirkuleeri. No Marjinas: pahr ſchuhpoſchannu. No Kiſchinewas: pahr deenu. armijas weſelibu. No Kalugas: pahr ſchuhpoſchannu. Ahr ſemes-ſinas: No Franziſas: pahr Franziſchu iſturoſchanohs pret Mahziju. No Pariſhes: pahr ſauſchu nemahzibu. No Sawoijas: pahr garidsneeku ſpredikeem. No Serbijas: pahr Turku kara-lohdehm. — Mehrgu medifch. ic. J. Brodela k. Sihli notik. Cina pahr ic. Atbides. Sepirſch. zenu rahditajſ.
Peelikumā: Gaſpar Beſſe. Suhra. Graudi un ſeedi.

ſaunatahſ ſinas.

No Narwas. Rā Tehrpates awiſes („N. D. 3.“) ſino, tad Narwas pilſſehta ari tagad eetaiſita tā noſaukta uhdenſſkunſte, prohti tahda eerikte, kaſ pilſſehtneekus ar uhdeni apgahda, tā par peemehru Rihgā.

No Kaunas (Kownas). Rā Rijeawas awiſei no Wolhiniſas aprinka Kaunas gubernija teel ſinohts, tad iſgahjuſchā rudenī Kraſnoſeljas zeemā nodega rija, lahdi labibas ſchēhni un 500 aitas ſadega. Ta zaur ſcho uguns-grehtu notikuſchā ſlahde tika aprehinata uſ lahdeem 12,000 rublu. Zeemas eedſihwotaji, kam tahs dohmas bija, ka uguns pee ehlahm tikufe peelaiſta, pehz tahda laika ſakehra kahdu zilweku, kuru wini dohmaja par to uguns peelaideju; ſahka winu dauſiht un mohziht, lihds winſch par wainigu atſinahs, un tad pahr winu ſinu laida pagaſta wezalam un polizejai. Tika protokole uſnenta un apgauſtais jeb wainigais teeſahm nodohs. Pehz trihs deenahm ſchis, nupat minetais wainigais, atnahza atkal uſ Kraſnoſelju un draudeja, ka nu winſch zeema eedſihwotajeem parahdiſchoht, kaſ winſch par wihrū eſohht, un jaw iſſkaiſtija tahs mahjas, kuru junteem winſch ſahrlano gaili uſlaidiſchoht. Zaur tahdu draudeſchannu ſabaiditee zeema eedſihwotaji raudſija ſakaitinato draudetaju ar brandwihrū apmeerinaht. Bet kad tas wiſs neko nelihdſeja, tad tee, kuru mahjas winſch bij draudejis aiſdedſinaht, ſanehma duhſchu, ſakehra winu, uſwilka winam pahr galwu maiſu, peeſehja ſmagu almeni klahht un eefweeda winu upē.

No Wiſnes. Generalis Ignatjewſ, kā no tureenſas teel ſinohts, tai 25. Janwari nonahzis Wiſnē. — Auſtrijas un Ungarijas miniſteri, pahr bankas leetu ſpreedami, naw tikufchi weeniſ prahtis un tā tad uſ ſaweenoſchanohs ſchini leetā ſtarp Auſtriju un Ungariju ſchim brihſchannu naw zerams.

No Spaniſas. Pehz ilgata laika atkal kahds wahds jaſino no Spaniſas. Leekahs ka liktenſ reiſ buhtu nolehmiſ, ka Spanijai nebuhs pee meera nahkt. Spanija eeweſta wiſ-pahriga rekrufſchu nemſchana. Kad nu ari Baſkijas pawalſtehm rekrufſchi jadohd, tad winas pretojahs, atſauſdamahs uſ ſawahm wezahm teeſibahm, kaſ tagad wairs naw ſpehla, jo tahs tika iſgahjuſchā gadā zaur likumeem atzeltas. Spaniſas waldbiba, lai Baſkeeſchu brihwohrtiba netiktu aiſtikta, atlahwa ſchim pawalſtehm paſchahm pehz ſawa prahta waijadſigo rekrufſchu ſkaiſlu nemt, bet ari to winas nedara, garidsneeki un laudis ar wiſadeem kawekteem pretojahs, tā ka waldbiba buhs ar kara-eerohtſcheem nepaſlauſigee pawalſtneeki japeeſpeeſch pee klaufibas, lai ſawus peenahkumus iſpilditu. Generalis Kweſada tad ari dabujis no waldbibas pawehli, lai uſ tam ſataiſahs, ja nemeeri iſzeltohs, ka tohs waretu apſpeeft. Wairaf kara-ſugu ir uſ Bilbao pilſſehtu aiſſuhtiti; wiſas preeſch karofchannas derigās un apzeekinatās weetas ir leeli ſaldatu pulki noſtahditi eekſch Biſkajas un Nawaras pawalſtehm. Skanſtes, kaſ no Karliſtu kara bija atlikuſchā, teel tagad no laudim norantas. Iſhī ſakohht, Spaniſas waldbiba tā iſrihkojahs, it ka leeli nemeeri buhtu gaidami un kaſ war ſinaht, waj ari neſagaidihs.

No Rumeniſas. Kahds Turku pulks pahrgahjis laupidams pahri par Rumeniſas rohbeſchahm, bet no rohbeſchu ſaldateem tika atdiſihts atpakal. Diwi Turki tika ſawangoti un weenas noſchauts.

No Serbijas. Bahr meera-ſalihgſchannu ſtarp Serbiju un Turziju teel tai 25. Janwari ſinohts, ka Turzija daſchus praſijumus atlaiduſe un griboht meeru uſ ta pamata nolihgt, ka Serbija paleek tahda, kahda ta preeſch kara bijuſe. — Montenegro pagehr pee meera nolihgſchannas no Turzijas kahdus ſemes gabalus; ihpaſchi duhſchigee Montenegreeſchi par karu neko nebehdā.

Telegraſa ſinas.

No Kiſchinewas, tai 25. Janwari. Keiſariſka Augſtiba kara armijas wirs-kommandeers ir, kā „Waldbibas wehſtu.“ teel no ſchejeenes telegraſeereets, ſchodeen pulkſten 11 no rihta ar pawadoneem uſ Dodeſſu aiſzelojis, kur winſch kahdas deenas grib uſtuteetes.

No Berlines, tai 27. Janwari. Derbi uſnehma graſu ſchumalowu un marki Salisburi. Anglijas atbilde uſ ſirſta Gortſchakowa zirkuleeri ir jaw noſuhtita.

Ceġġħemes sinas.

No Nihgas. Kà „Nig. 3tg.“ sino, tab isgahjuŝho ŝtefdeenu, tai 22trà Janwari, ap puŝdeenas laiku tika Pabaŝchu krohna meŝhà, kaħdas 30 werŝtes no Nihgas, noŝchauts leels melns laħzis. Saw rudeni bija tureenás apgabalà pamanijuŝchi laħtŝcha peħdas. Preekŝch tam peħz wina mediġa, ŝhoreis medineeti newiŝoht winu uŝgahja. Tas reti noteekahs, ka laħzis til tuwu pee pilsŝehtas uŝklichdis un wehl retati, ka miŝkla til ilgi wareġis tur uŝturetees.

— Uŝ ŝhejeenas ŝirgu ŝirgu, kas no 15ta liħds 22tram Janwarim tika notureħts, bija ŝawesti kaħdi 508 ŝirgi tai weħrtibà no 15 liħds 120 rubl. gabalà. Ŝtaħtes ŝirgu ŝho pulkà nebija, jo tohs bija pahdewewi kikai eebraukŝchanas weetàs iŝŝahbijuŝchi. Pa leelakai datai bija uŝ ŝirgus ŝirgi ŝawesti iŝ Baltijas gubernijahm.

— Swchtddeenu tai 23ŝhà Janwari Nihg. Latw. beedriba notureġa ŝawu generalŝapulġi. Ŝhoreis bij jazet 21 runas-wihrs. Tika ezełti: S. Webers, J. Einbergs, J. Dombrowskis, J. Pauls, Ch. Dimsbergs, Ch. Bergs, K. Eichmanns, P. Linde, T. Birks, K. Thomsons, S. Nowizkis, M. Allmans, P. Perchendorfs, J. Wicks, M. Ballods, M. Lohŝche, P. Graubinsch, P. Bindemanns, J. Kreewinsch, S. Martinŝohns un G. Bange. No agrateem amata paleek: B. Dihrikis, J. Salkits, J. Weinbergs, A. Eichmanns, J. Jägermanns, A. Ahbrants, J. Baummanns, K. Kalninsch, G. B. Nammbergs, A. Spunde, J. Raube, P. Tiedemanns, B. Luzans un G. Mathers. — Dhtdeen, 25. Janwari, bij preekŝchneeġibas zelŝhana. Tika ezełti: K. Kalninsch — par beedribas preekŝchneeku; Ch. Bergs — par preekŝchneeka weetneeku; J. Wicks — par rakŝtu-wedeġu; N. Blawneeks — par mantas ŝinataġu; G. B. Nammbergs — par beedru ŝinataġu; J. Pauls — par graħmatu-wedeġu; A. Ahbrandts — par kaħrtibas komiŝijas preekŝchneeku, un M. Ballods — par ekonomijas un nama pahŝinatataġu. Pee preekŝchneeġibas beŝ tam peeder ari katreiŝejais ŝinatribas komiŝijas preekŝchneeks, kas ŝchim briħŝcham ir B. Dihrikis.

— Pawaŝaras beedriba ŝawa pilnà ŝapulġe 23. Janwari jehla jaunu preekŝchneeġibu. Tika eewehleti: par beedribas preekŝchneeku — G. Bange, par wina weetneekeem — J. Niepken un H. Schneebach, par mantas glabatataġu — Ch. Niepken, par wina weetneeku — J. Berg, par rakŝtuwedeġu — A. Ducklau, par wina palihġu — G. Breede. Par kontroleereem eewehleġa — Jeklabŝohn un Ch. G. Demke, un par landibateem — Ed. Kilp un J. Kofŝt. Par komiteġas lohġelkeem jeb ŝlinneeku pahrluħteem ezeħla: H. Jürgenŝon (Bolderġa), J. Spalwing (Mangakŝalà), J. Rink (Rinuskhòs), J. Groħtin (Mihlgrahwi), K. Egłit (Straŝdum.), K. Braħm (Maŝk. Ahriħġa, Palifadu eelà Nr. 45), Jaunit (Maŝk. Ahriħġa, Romanowkà Nr. 2, Antipowa papihru-fabr.), Lapin (Peterb. Ahriħġa, Ŝkħuhnu eelà Nr. 69), M. Arrais (Peterb. Ahriħġa), P. Bange (Ranka ŝahġu-dŝtr-nawàs, Bahidaugawà), Treuŝeldt un H. Friedeberg (Katrin-dambi), J. Schwanenberg, Koŝchukalu un Jul. Hirŝch (pee Sarkandaugawas, Armitŝteada fabr.), M. Keep, H. Behrŝin un J. Martinŝohn (Wohrmama ŝhugun-fabr.), J. Weidmann, J. Behrŝin un Schnohr (Wohrmama dŝtr-nawàs), P. Breede (Daudera bruħŝi), G. Brandt, A. Pirag un J. Hofmann (ġeemà pee Sarkandaugawas).

No Krohna Eufelinas. Tai 18. Janwari uŝlauŝta muħŝu Kreeiwu pareiŝtiziga baŝniza un wiŝŝ, kas ween no ŝelta un ŝudraba leetahm biġis. Tà ŝaloht wiŝu baŝnizas eeŝŝhpuŝ iŝpoħtijuŝchi un apġahnijuŝchi. Ŝtaħdi reħkina liħds 200 rubl. — Tai paŝchà nakti weenam Kropaschu ŝaimneeklam un kroħdŝineeklam kħeħtes uŝlauŝtas un wiŝas labakahs mantas iŝŝagtas; wehl weena ŝaimneeka kħeħti uŝlauŝuŝchi, beħ iŝbaiditi aiŝbeħġuŝchi. — M bleħŝchu tumŝiba, kaħ buħa reiŝi tawa ġals, pat Deewa namŝ newar wairs droħŝŝchi ŝahweħt beħ ŝiħras waħts. Blawwas Eduards.

No Lehrpates. Kà eeŝch „Geŝti Poŝtimees“ Nr. 3 no redakġijas kwitanġes redŝams, tad Jġauni preekŝch ŝawas jaunġelamahs Alekŝandera-ŝkħlas ŝalaŝġuŝchi jaw kaħdus 22,800 rubl. — No tam tas naħtahs, ka meħŝ Latweeŝchi preekŝch ŝawas jaunġelamahs Alekŝandera-ŝkħlas wehl til maŝ ŝametuŝchi? Steiġŝimees ŝaweeem ŝaimineem pakal!

No Jelgawas. Tai 5. Februari ŝch. g. notureŝchohŝ Kurŝemes biŝchu-beedriba ŝawus ġada-ŝweħtkuŝ, — lai to dara! Uri ŝhejeenes „ŝweħtku-komiteġa“ doħma driħŝ atkal Jelgawas Latweeŝcheem kaut ko par labu iŝriħloht, — lai noteek! Beħ par ŝaweeem ġada-ŝweħtkeem un teatera, ka ari weeŝibas-wakar uŝriħloħchanahm runaġoht, lai eewehroġam ari to, ko wehl ne ŝen ŝhejeenes Wahzu laħtrakŝti ŝpreeda, proħti, ka agraki eŝoht Kurŝeme dŝeedaŝchanas-preekŝchneŝumi biġuŝchi mohdè, tagad tur preti teatera iŝrahdiŝchanas-luŝte, wiŝai nemahŝŝliġà weidà eŝoht pirmeġà weetà eeŝtaħjuŝehs. Man te til ja-iŝflaidro, ka ŝchahds ŝpreedums ġan ari naw wiŝ ġapahrŝiħŝt, tomeħr laŝitaji deeġan nomaniħs ŝchahdu ŝpreedeġu doħmas un tapeħz ġan ŝinahs deriġi iŝturetees. Teateri lai Latweeŝchi alaŝch ġila uŝ augŝtaħu pakahpeenu un pee tam lai wiħi ġaur kreetnu dŝeedaŝchanas-koħpŝchannu uŝtur ari ŝchim atkiħŝtibas-liħdŝel-lam to weħrtibu un ŝwaru, ko tas jaw wiŝpirms biħ eepelnijees un kas tam jo proħġam peenahkahs. Uŝ weeŝibas-wakar uŝ pahreġoht man te ġapeemin, ka man wehl ne ŝen kaħds „ġaiŝmas-draugs“ rakŝtiġa, ka Kurŝeme dauds weetàs pee Latweeŝcheem liħġimibas-luŝtes pahroħku nehmuŝŝchahs un taħdà wiħŝe noluhka iħŝteno nopeetnibu ŝahniŝki pawilkuŝŝchahs; ġitur atkal ŝaweenibas preeki tika ŝawŝos preekŝchliħnumòs mekleti, ŝameħr ġars un praħts apġurŝtoht. Man te til atkal ġaŝaka, kaħlai ġan es no tam wehl ne-efnu til ŝlaidri pahre-leeġmaħts, waj taħdi ġadiġumi til dauds un beeŝchi taiŝ daŝchadàs weetàs noteek, tomeħr es labpraħt weħletohs, ka ŝchis mans uŝwedums par weeŝibas-wakareem atrakŝtu ŝawu peenah-ġigu eewehribu. Te man wehl it ihpaŝchi ja-eewehle tee Ŝhillera wahedi: „Kaħ tawa laika beedri kaħdà beedribà waj pulkà ŝa-eet uŝ koħpu-preekeem, taħ luħko iŝ wiħu wiħus iŝdŝiħt wiŝas teepġibas, jehlibas un launas walodas, taħ tu it nemanohť taħs paŝchahs iŝniħġinafi ari wiŝas ġitàs wiħu darboŝchanàs un beidŝoht wiħu nodohmàs paŝchàs!

Nerandas Liħġonis

No Dŝirġeemas, Kurŝeme. Zeen. „Maħġas weeŝa“ laŝ-tajeem ġribu doht kaħdus peerahdiġumus, par ġilweku kuħ-tribu un ne-apdoħmibu taħdàs briħŝchòs, kaħ mums ŝawam tuwakam beħ kaħdàs apdoħmaŝchanas palihġà ġasteidsahs. Tas ir, kaħ tas ŝiħpiais elements, ko meħŝ par uġuni ŝauġam, draude muħŝu eħlas un mantu par pelneem pahriweħrŝt. Taħdàs briħŝchòs wehl roħnahs ġilweki, kas beħ liħdŝġuŝchahs, iŝ ne-apdoħmibas jeb kuħtribas negrib ŝawam tuwakam palih- dŝeħt. Tà tai 2. Janwari pulkŝten weenpadŝmitòs nakti, ee-

raudstijam kahdas trihs werstes tahti buhdamu Krusskain alus-bruhst leefmäs stahwam, kas arendatorim Minder f. peeder. Steidsamees steigfchus puisti pajelt, kas lai sirgu aishuhds kamehr mehš žiti apgehrbtees dohmajam; bet puistis apgreeschahš uš ohtreem fahneem un faka: lai deg — winšch ne-eeschoht nakti sirguš juhgt. Tã tad nekãš žitš ne-atlikahš kã apgehrbtees, pajcheem sirgu aishuhgt un tad til braukt, kas mums daudš ahtrak buhtu isdewees. Daudš breefmigal' bij jadšird, ka uguns zaur kahdu atreebigu žilweka rohtu peeliktš bij un ko polizeja ne-aptufufe melle rohtãš dabuht. Ohla ne-efoht apdrohšchinata. — Tã atkal tai 10. Janwari, kuru pagastš par lihgstamu-deenu nolizis, fajulzejufchees lohpã, uš nahkamu gadu gahjejuš lihga. Tad atkal wehlu nakti eeraudstijam Lamin Brostu mahjas degam. Steidsamees daudš turpu, bet wehl deefgan par preektu, tad tit pirts bij leefmãs. Rehramees pee darba, gan ar rohkahm, gan ar weenu tur atãsdamohš kelfi, isahrdiht gribedami, lai uguns masakš paliktu un wairak fajwaldamš buhtu, kad wehšch warbuht greefthohš un tuwu buhdamu dšihwojamu ehku aiskertu, ko tad til lehti wiš newaretu glahbt, kad leefmãs wiržũ schautohš. Kamehr mehš daschi ta publejamees, tikmehr leelaka data Laminneeti flatakš uš mums smeedamees. Tas nebija pareišt, jo mehš neweens newaram sinoh, žil driht wehšch war fagreestees un wišu mahju pelnõš pahrawehrst, kad ne-efam pee laika darijušchi to, ko waram. Žil dascham apdohmiba wehl truhstš, tai laika, kad par wišam nohtigaki wajjadšiga. Uguns zehlees no linu schahweščanas. Alanšchju Andrejs.

No Wahrnes draudšes sino „Lat. aw.“ pahř schahdu behdigu atgadijumu: Wahrnes draudšes Teppu mahjas winu nedetu weens wezaku pahřis dšilãš behdãš kritiš. Pee fawu 1½ gadu weza behrnina tee peelikufchi par aukli masu meiteni; schi uš kahdu brihdi no behrna atstahdama to eelufufe kahdã ballã. Mahte to nesnadama pa pakreščlas laiku patlaban nesufi spanni wahroščha uhdona un to ballã leedama, fawu behrnina kã nopluginajufe, ka tas tuhdat fawu dšihwibu islaidiš. Kas spehž isteikt tahš firdšfahpes, kas mahtes firdi lausa.

No Igaunu semes. Kã „Nehwales awišeš“ sino, tad pee sirgu flaitiščanas Igaunu semē pawifam isnahufchi 54,206 sirgu, no kureem 19,886, tas ir 36½ procentes, ir preefch armijas wajjadšibahm par derigeem irahdijufchees. — Pee sirgu flaitiščanas nebija daschadu eemeslu deht atšilleti 219 sirgi. Sihmejotees uš sirgu dohščanu kara-deenastã teel Igaunu seme eedalita 106 kantonõš un prohti 7 pilšsehtas kantoni un 99 semes kantoni.

No Pehterburgas. Kã „Waldibas wehstneši“ lafams, tad Kreewu walstis kanzeris firsš Gortšchakows tai 19tã Janwari pee Kreewijas suhtneem Berlind, Wihnẽ, Parihšẽ, Londone un Mohmã islaidiš rakstu (žirkuleeri), kuru ari faweem lafitajeem schẽ pafneegsim. Minetais rakstis fahkãš ar schahdeem wahřdeem: Turzijas waldivas leegščanahš, pehž Giropas wehleschanahm dariht, ir Turzijas leetu (Austruma-buhščanu) jaunã buhščanã eegrohšijufe. Keisara waldiva schõ leetu jaw no winãš fahlfchanahš ir ašfinufe par wišpahřigu Giropas jautajumu, ko žitadi nedrihšsteja un newareja isšchirt kã zaur leelwalstju weenprahřigu isdariščanu. Un pateši, kad nu wišãš waldivas no katra atšchirta un uš paščas labumu atbaštita nodohma atfajjahš, tad winu isdewumš faweenojahš eefch tam, no Turzijas waldivas pa-

nahlt taišnu un žilwežigu waldivščanu preefch křistigeem sultana pawalstneefkeem, lai Giropa tiktũ pafargata no pafahwigahm iskrauzefchanahm, kas winãš firdšapšinu un meeribu trauze. Tã schi leeta palika par žilwežibas un wišpahřigas labklahščanahš jautajumu. Tapehž Keisara waldiva wišãš winai eefpehjamohš lihdselkus uš tam isleetajufe, lai waretu zaur Giropas weenprahřigu faweenoščanohš mineto buhščanu islihdšinaht un tahš atfahlfchanu aiskaweht (tas ir, aiskaweht, ka ta atkal ne-eesahktõhš). Keisara waldiva tapehž ar Austrijas-Ungarijas waldivu, kuzai schis jautajums jo tuwaku stahweja, eelaidahš fajpreeščanã, lai waretu Giropas waldivahm tahdus preefchlikumus preefchã likt, kas waretu buht wišpahři weenlihdšigai faweenoščanai un wišpahři weenlihdšigai dariščanai par pamatu. Schee grafa Andrašči depeschã no 18ta Dezembera 1875ta gada isliktee preefchlikumi tika no wišahm Giropas waldivahm un no Turzijas peenenti, bet schi weenprahřiba palika beš felmes, tapehž ka tai lihdselku truhka, preefchlikumus pee isweščanas west, un tamdeht Berlines memorandumš no jaunã waldivas ušajinaja, tohš pamata likumus nofajihht preefch wišpahři weenlihdšigã dariščanas, jeb ari eefpehjamohš lihdselkus atrahšt preefch wišpahři weenlihdšiga mehrka fajneegščanas.

Lai gan schẽ wišpahři weenlihdšiga faweenoščanahš newareja tikt panahkta un fajpreeščanahš tika kaweta, tad tatschu waldivu weenprahřiba no jaunã tika nodibinata simejotees uš Turzijas leetu, kas zaur ašins-isleefchanu Bulgarijã, zaur rewoluziju Konstantinopelẽ un zaur karu ar Serbijũ un Montenegu bija dabujufe jo plãščakãš rohbeschãš. Uš Anglijãš waldivas preefchã likščanu tika tee pamata likumi un tee apgalwojumi preefch meera-panahlfchanãš (admeeribas) nofajiti, kuzi uš tahš Konstantinopelẽ noturamahš konferenžes bija pahřpreeščami. Schi konferenže fawõš eepreefchigõš darbõš nahje pee pilnigãš weenprahřibas simejotees tiklab uš meera-nolihgumeem, kã ari uš eewedameem pahřgrohšijumeem (reformahm). Wina fawãš spreeščanas panahlumus kã Giropas weenprahřigu wehleschanohš Turzijas waldivai eefneedša un atrada sibtũ pretõščanohš. Pehž tahm wairak neka gadu turetahm spreeščanahm, kas apleezina to swaribu, kahdu leelwalstis austruma apmeerinaščanai peefchihřuščãš, to teesibu wišpahřigai labklahščanai par labu apgalwojumus preefch nahkamibas pagehřeht, un beidoht to štipro apnemščanohš, schõ mehrki zaur wišãš Giropas weenprahřibu panahkt, — pehž wiša ta nu waldivas atrohnaš tahdã pašchã buhščanã kã schihs leetas eefahkumã, kuzã nu wehl jo draudoščha palikufe zaur isleetahm ašnim, zaur pãheleeku laiflibas fajelščanu, zaur daudškahřtigahm ispohřiščanahm un ta nesnama laika paredšefchanu, kad schihs behdigãš buhščanas beigfees, kas Giropu spreefch un ar taišnibu meerigãš dara tautãš dohmãš un waldivãš. Turzijas waldiva ne uš kahdu wišũ neranga ispidiht fawus fenakohš apnemumus (apnemščanahš), nedš fawus peenahkumus, kas winai Giropas waldivu lohžeklim peenahkãš, nedš ari leelwalstju weenprahřigãš wehleschanahš. Tai weetã, kur buhtu bijis jateel tuwaki pee meerigãš islihdšinaščanas, tai weetã ir Austruma buhščana palikufe daudškahřt flitaka, wina tiklab turpmã kã jaw preefch tam Giropas meeribu dara nedrohšču un křistigu tautu žilwežibas juščanas un firdšapšinu trauze.

Pehž scheem eemefleem Keisara Majestete wehlesjahš, eepreefch

Winfch pahr Sawu turpmaku dariſchanu (iftureſchanohs) noſpreech, pirms ſinaht dabuht, ka tahs waldbibas nodohmajufchās iſturetees, ar kurahm mehſ lihds ſchim weenpraktigi kōhpā puhlejufchees un ar kurahm mehſ ari turpmak, zil tahku taſ eefpehjamſ, gribam weenlihdsigi kōhpā ſtrahdaht.

Taſ mehrkis, lo leelwalftis few preekſchā likufchās, ir zaur konferenzenſ ſpreedumcem apſihmehts.

Turzijas waldbibas pretofchanahs aiſtar Ēropas gohdibu un meeribu. Ir preekſch mums no ſwara, ſinaht dabuht, uſ kaħdu wiſi tahs waldbibas, ar kurahm mehſ lihds ſchim weenlihdsigi kōhpā ſturedamees ſtrahdajufchi, nodohmajufchās uſ ſcho (Turzijas) pretofchanohs atbildeht un ſawu praſijumu iſpildifchanu drohſchibā uſtureht.

Juhs (prohti Kreewijas ſubtni ahrſemēs) tapeh; teekat uſ-aiſinati, pahr to ſinas eewahkt, ſcho depeſchu ahrigu leetu miniſterim preekſchā laſidami un norakſtu no tahs eefneegdami.

— Schis muhſu walſis kanzlera, firſta Gortſchakowa rakſis nu paſneeds ſkaidras ſinas pahr Kreewijas politikas gahjeenu Turzijas leetā un peerahda, zil lohti muhſu augſta Keiſara waldbiba nopuhlejufcheſ meeru Ēropā uſtureht un apſpeetoſhs kriſtigohs Turzijā apſargahkt.

Ko Marjinaſ (Nowgorodes gubernijā) mums ſchahds rakſis peefuhthihts: *Al Deems*, zil breefmas un nelaimes war notikt, kad zilwekt lo ne-apdohmadami dara! Kahds no muhſu ſaimneekcem, aiſeedamſ uſ krohna mahju par krohna meſchafargu, bija ſaluhdsiſ laudis, lai palihdsetu mantas aiſwekt. Bet kad jaw mantu eektraudami kateſ bij ſawā ſohmā no krohga Brentſcha drapehm labi eelehjuſchees, tad par mantu, ſirgeem u. t. pr. maſ behdas. Kad mahjas ſaimneekſ jaw biis prohjam brauzis, tad kahds no wiſu leelakeem brandwihna mihtotajeem uſſauzis: „*Ch*, nahkt, tē eſ eſmu kaħdu leetu pazehliſ, apſpreechat winas wehrtibu.“ Kad nu teiza, lai winſch pats apſpreechohkt, tad winſch iſſauza: „*Schē* ir taſ wehrtigais atradumſ!“ un to ſazidamſ rahdija uſ pilnu buteli. Lai Deems glahbi, nemaſ neſin, ka dohmata brandwihna weetā bija wiſu ſiprakais terpentins butelē. Kluk, kluk, kluk, pats eedehris, paſneeds obtram un taſ tapat tahtaku, lihds butele iſtukſchota; jo wehl pirma brandwihna ſpehls wehl nemaſ no galwas nebija iſgahjis un mehle bija ſihwa paluſe. Kad nu ſawu zelu nobraukufchi, tad tur atradufchi preekſchā muſikantus ſpehlejam, laudis danzojam un ari alu un brandwihnu; bet brandwihns wairs negribejis lihſt. Kad kahds iſtureenas laudim praſijis, taſ gan tā peh; terpentina ſmirdoht, tad apkaunejuſchees un braukufchi uſ mahjahm. Weens bija par dandſ terpentina ſawilzees un buhtu ſawu garu iſlaidis, ja zaur ſchehliga Deema un laipniga ahrſiſ palihdsibu nebuhtu tizis iſglahbtis.

Ko Riſſchinewas. Jaw pahri reiſu tikam ſinojuſchi pahr muhſu deenwidus armijas weſelibas buhſchanu un latru reiſu warejam ſto preezigu ſinu paſneegt, ka muhſu deenwidus armija atrohnahs lohti brangā weſelibas buhſchanā, jo uſ tukſtoſchu wihreem, zaur zaurim rehkinajoht, nahza maſat nefa deſmit ſlimneeku, taſ ir maſat par weenu procenti un tur klaht nebija nekahdas ſehrgu ſlimibas, bet tahdas iſdeeniſchligas ſlimibas, kahdas jaw pee ſaldateem atrohnahs. Beidſamā laikā daſchās ahrſemēs awiſes iſpauduſchās pawifam aplamaſ ſinas pahr muhſu deenwidus armijas weſelibas buhſchanu, ſinodamas, ka deenwidus armijā iſzehluſehs ſehrga un zitaſ wahrigas ſlimibas, tā ka diwi treſchdalaſ no wiſeem

kara-wihreem efoht ſlini. Lai nu gan ſchahdas ſinas bija aplamaſ un tihri iſ gairfa ſagrahbſſitas, tad tomehr daſchi tahm tizeja, ihpaſchi wehl, kad no Kreewijas puſes nekahdas iſſklaidroſchanas nenahza, kaſ minetahm iſpauſtahm walodahm buhtu pretojuſchahs. Tagad nu „*Baldibas wehſtneſis*“ minetahs aplamaſ ſinas, kaſ ahrſemēs no launa prahta pret Kreewiju iſpauſtas, peeminedamſ un tahs par netaiſnahm apſihmedamſ, paſneeds jo plaſchās ſinas pahr muhſu deenwidus armijas weſelibas buhſchanu. Ir ſchim ſinahm nu ſklaidri redſamſ, ka neween ahrſemju ſinas tihri neeki, bet ari ka muhſu deenwidus armija atrohnahs lohti brangā weſelibas buhſchanā. Tur klaht ari japeemin, ka par ſlimneeku nameem pilnigi gahdats, kur ſaſlimuſchee kara-wihri teek ahrſteti un kureem ari ruhmes netruhtu, ja leelas ſlimibas iſzeltohs. Wirſkomandeeram ſtahw preekſch leetaſchanas gatawi wairak nefa 34 ſlimneeku nami jeb hoſpitali, kuru wiſi kōhpā war uſnemt 19,922 ſlimneekuſ. Preekſch bruhkeſchanas ir no ſcheem ſlimneeku nameem atklahti 13, kaſ war uſnemt 3,900 ſlimneekuſ. Tai 7. Janwari bija ſchintſ 13 ſlimneeku namō 1889 ſlimneeki. Kad nu armijai ir wairak nefa 180,000 wihru, tad ſlimneeku ſkaitiſ tikai iſtaifa weenu procenti (uſ 100 weſaleem 1 ſlimneekſ). Miruſchi pa to laiku, kamehr ſlimneeku nami atklahti, ir no wiſeem ſlimneekcem tikai 7, kuru ſtarpā 3 ar ſchlaku miruſchi. Kahdas tahs ſlimibas, pahr to atrohdam ſchahdus ſkaituſ, un prohti ſtarp 1000 ſlimneekcem atrohnahs 90, kam druidſis, 49, kam kaſſoniſ, 6, kam zauri eet, 165, kam azis ſahp, 235, kam Franſchu ſehrga, 172, kam daſchabi pampumi un 142, kam kaſuſ, kruhſchu ſehrga.

Lai 1. Janwari hoſpitalōſ tikai bija pawifam 1624 ſlimneeki, bet ſchis ſkaitiſ tika pawairohts zaur jauneem ſaldateem, kaſ nupat bija kara-deenaſtā uſnemi un no kureem daſchi tika ſlimneeku namōſ uſnemi, kad tee pee apluhkroſchanas bija pahr kaħdu eekſchligu wahjibu ſchehlojuſchees. Wiſu augſtati ſlimneeku ſkaitiſ waretu ſneegtees lihds 1½ procentehm; bet pee tam ja-apdohma, ka pat meera laikōſ pee tahdahm buhſchanahm kara-wihru weſelibu tura par lohti teizamū, kad ſlimneeku ſkaitiſ tikai ſneedsahs lihds 2 procentehm, un tagad ſlimneeku ſkaitiſ knapi 1½ procentes. — „*Baldibas wehſtneſis*,“ ſchihſ ſinas paſneegdams, ari norahda uſ tam, ka karawihru weſelibā tamdeht tik teizama un branga, ka par ſaldatu ehdinajchanu un aplohpſchanu peh; tahs labakaſ eeriktēs tohp gahdahts. Beſ ſinamahs krohna aplohpſchanas kateſ ſaldatē dabuhu 7 kapektaſ par deenu preekſch uſturas pahrlabofchanas, par ko winſch few war nopirktēs tehju, brandwihnu u. t. pr. Tapat tahs kaſarnes un kōhrteti, kur ſaldati ir eelikti, ir labas. Slimneeku aplohpſchana hoſpitalōſ ir lohti teizama. Ihpaſchi uſflawefchanu pelna tee nupat deenaſtā eekahjuſchees jaunee ahrſiſ, kaſ ſawa amata peenahkumūſ ar pilnigu padohſchanohs un uſtizibu iſpilda. Slimneeku namu uſraugeem neſaſ naw gadijeēs, pahr ko wiſeem buhtu biis ja-abgruhſtinajahs. Sahles, ahrſtu iſtrumēntēs (rihſti), apparati (eeriktēs) un ſaſeefchanaſ leetas ir wiſōſ hoſpitalōſ pilnigā daudſumā un labumā atrohnamaſ. Pee wiſeem ſlimneeku nameem jeb hoſpitaleem ir par uſraugeem jeb iſſpektoreem eezelti wirſneeki, kaſ jaw wiſi preekſch tam kaħdu gadu pee leelakeem hoſpitaleem bijuſchi peedaliti, lai ar hoſpitalu buhſchanu eepaſihtohs. Geſahkumā gan wehl daſchē rohbē ſinaſchanā un dariſchanā rahdahs, bet zaur kara-

lasaretos general-inspektora, generalmajora Kofiusky ruhpiгу gahdibu wisur islihdsehts. Katra hospitata fainneezibas komiteja, kura ta pahrsinaschana un pahrwaldischana pahre hospitalu, teel fastahdita is wirsahrstes, is inspektora, is hospitata ahrstes un weena komifara; bes tam wehl katram hospitalam ir weens preefschneeks. Scho weetu mehds ispidiht tureenass kara-pulka komandeeris. — Schoreis newaredami pilnigi to sinu is „Waldbibas wehstnescha“ pasneegt, tikai ihsumâ fakam, ka hospitati us to labako un derigako ir eetaifiti.

No Kalugas teel kahdai Behterburgas awisei sinohts, ka tureenass laudis palaischotees: wezaka pa-audse padohdotees ar weenu wairak dserfchanai un jaunaka atkal flinkumam, jo neween wakarôs, bet ari zaurahm deenahm waroht daschâ istabâ redseht diwi galbus, pee weena sehnd puifchi un pee ohtra meitas un feewas un — ko wini dara? — spehle kahrtis us naidu!

Uhrfemes sinas.

No Franzijas. Tas naidigais prahts, ko Franzichu awises pret Wahziju israhdiya un us ko atkal Wahzu awises sihwit atbildeja, likahs buht apmeerinajees un tika jaw sinohts, ka schis stribds stary Franzichu un Wahzu awisehm esohd islihdsinahs un to wainu greefa us Turku politikas wirreem, kas wisadi nopuhlejuschees stary Ciropas leelwalstim ne-ustizibu un naidu zelt. To nu ari wini zil spehdami darijuschichi, bet us Franziju paslatotees, jadohma, ka pee Franzijas naidiga prahta izelschanahs pret Wahziju Turki ween nebuhs tee waingee, bet Franzichi paschi, kas no atreebchanahs dohmahm dshiti, wisadu neslawu Wahziji zet un kaunas nodohmas tai peeschliir. Weens no Franzijas laikraaksteem („Rev. d. d. Mond.“), kas zitadi zaur jawu prahtigu spreeschanu un apdohmigu istureschanohs ir pahraiki par zitahm Franzichu awisehm, ir fawâ beidsamâ sehjumâ usnehmis rakstu, kas neween Wahzijas un ihpaschi Pruhshijas politikai usbruk, bet tuerklaht wehl tahdus naidigus spreedumus un gohdu aiskerdamas dohmas isfala, ka tihri jabrihnahs, ka prahtigs laikrakstis nekamejees tahdu rakstu usnemdams. Schini raksta teel fazihts, ka Pruhshijas politika tilai esohd uswarefchanas politika; wina weenumehr gluhnoht, ka waretu kahdai masai walstei usbrukt un to uswareht. To Pruhshija ari lihds schim darijuse: papreefschu wina Dahnijai atnehmuse Schleswigu un Holsteini, tad masahs Wahzu walstis few peefawinajusehs un tagad wina dohmajohd atkal us jaunu uswarefchanu, prohti Hollandiju few eeguht. Tahm masahm walstim Hollandijai, Belgijai un Dahnijai pastahwigi jabaidotees no Pruhshijas lahriegas uswarefchanas. Schihm walstim buhtu fawâ staryâ jafaweenojahs un kahda leelwalste par atspaidu japeedabu, lai waretu wajadshigâ brihdi Pruhshijas usbrufchanai preti atturetees. Ko rakstijes ar schahdahm dohmahm gribejis isteikt un panahkt, tas naw gruhti prohtams. Winesch gribejis pee minetahm walstim fazelt ne-ustizibu pret Pruhshiju un tahs us Franzijas pusi dabuht, ja Franzija ar Wahziju fahktu fawu atreebchanahs-karu. Sinams Wahzijas un ihpaschi Pruhshijas waldbiba scho rakstu eewehrohs un kahdas isflaidroschanas no Franzijas waldbibas prahts, waj ta teefcham us karu pret Wahziju dohma un riktojahs, jeb waj grih meerâ ar Wahziju dshihwoht. Kad nu israhditohs, ka Franzija taifahs us karu un waldbiba atreebchanahs-garu pee tautas uskohpi, tad sinams Wahzija nenogaidihs, lihds Fran-

ziji patifsees karu fahkt, bet pate to isdewigo brihdi israndshis. Wehl Franzija naw Wahzijas pretineeze un tamdeht nemaš naw gudri, ka Franzichi tik ne-apdohmigi naidu pret Wahziju zet un ta tad to us karu isajizina. Wehl naw jadohma, ka karfch jaw stary Wahziju un Franziju iselfsees, turpreti jo drohschi war zereht, ka wisf tiks meerâ islihdshinahts, tad tomehr Wahzu un Franzichu awisehm buhs daudf ko rakstih un tatschu kahdas grusdoschas dshrekteles atkifsees, no kurahm kara-leefmas war isfchantees, kad Turzijas deht leelaki kari Ciropâ iszeltohs.

No Parishes. Ka ar lauschu mahzibu Franzija deefgan plahni isfkatahs un ka pee tam pa leelakai datai garidsneeki palihdsejuschichi (fkatees to sinu no Sawoijas schini numurâ), pahre to neweens neschaubisees, kas ar Franzijas walstis buhschahu tuwaki eepasinees. Tagad nu nahf sinas, ka Franzijas waldbiba ir eefahkuse uszihgikali par lauschu fshohlahm gahdaht un garidsneeku waru fshohlas leetas aprohbeshoht. Fshohlas buhschanas ministeris eefneehsis weetneeku fapulzei preefschlikumu pahre to, ka mahzibas lauschu fshohlâs par welti japafneehs. Lai draudses eefpehtu tahdas fshohlas eetaifih, kur behrni teel par welti mahziti, tad waj nu waldbiba preefsch tam dohs naidu jeb waj draudsehm atlaus no laudim nemt ihpaschas nodohfchanas preefsch fshohlahm. Tahlaki waldbiba ir nodohmajuse naidu aishoht preefsch jaunu fshohlu zelfchanas. Par scho aishohtu naidu draudsehm buhs jamalka 3 prozentes intrefes par gadu un kapitalis 30 gadu laikâ jatlihdsina. Schis fshohlas buhschanas ministera preefschlikums un waldbibas nodohms teel no Franzichu brihwprahtigahm awisehm ar leelu preeku apfweizinahts. Kahda no schihm awisehm („Rep. fr.“), us scho leetu sihmedamahs, raksta ta: „Ta stunda preefsch pilnigas pahrgrohsfchanas (fshohlas buhschana) wehl naw atnahkuse. Wijupirms ir wajadshigs, ka walstis teel atswabinata no faweem fshohlas-eenaiddneefseem, ka gohdlahriegas garidsneezibas draudofcha zenschanahs teel eedambeta un ka garidsneeku partija teel eerahdita tanis winai zaur muhsu likumeem nosagitâs rohbeschâs. Schis naw nekahds weegls darbs, un tee gruhtumi, kas pee schihs isdari- fchanas eerohnahs, dehd mums deefgan leezibu, ka par ilgi garidsneekem wala atkauta un ka tagad wajjaga stingri faturetees.“

No Sawoijas (pawalste Franzijas deenwidds). Zil tahtu garidsneeki daschreis fawds spredikôs pahrkahpi par prahta rohbeschahm, to mums peerahda kahda sinâ is Annsejas pilsehtas Sawoijas pawalste. Tur bija aishuhtihis kahds (katolu) misionars un tas tur fazija sprediki, kura winesch wisu muhsu laiku attihstibu un fshohlas mahzibu par nederigu apshmedams, tohs wahrduhs fazijis: „Mani mihsch brahti! Tehweem un mahtehm wajjaga faweem behrneem mahziht pahtarus un katlihi; wineem ari jagahda, ka tee kahdu amatu eemahzahs, bet wairak ari neko. Fshohlas mahziba ir leeka un nepeeder pee wezako peenahfumeem; mehds to ne-eeraugam par wajadshibu. Pasfkatees us kara-wadoneem is fenakeem gadu-fimteneem; wini gahja kara, pahtaru krelles (rohshu krohnis) weenâ rohla, un wini pahrnahza par uswaretajeem. Tagad mums tikai ir sohbona-nesetaji, weefnizias-wirsnieeki, balamutes; karfch no 1870ta lihds 71. gadam to apleezina. Tee, kas fawu peenahfumu ispidija, bija tee kara-wihru garidsneeki, tee kristigas mahzibas brahti, tee pahwesta karewiji; schee ween un zits neweens! Attihstiba, fshohlas mahziba, kahdu labumu tahs pa-

faulei atnes? Republikaneeschus, Dantonus, Maratus, Robespierus u. t. pr. (Dantonus, Marats, Robespierus bija waramahki, kas dauds afins islelja pirmā Franzijsas revolūcijā jeb dumpī). Schodeen, kur esam? Kur lai teekam?" — Ar scho gabalīnu peetiks. Kad apdohmajam, ka semes laudis Franzijsā jaw tā mas mahziti, ne puse nemahl ne lasiht, tikai masa dala proht rakstih, — kad to apdohmajam, tad gan waram nopraht, ka garidsneeki eedrohschinajahs tahdus spredikus turht un ka winu sprediki bes eespaida nepaleek. Bija ari mums tee laiki, kur daschs zitadi prahtigs fainneeks teiza: „lam manam dehlam wajjaga mahzeht rakstih un rehlinahht, waj tad par sstribweri paliks, freetnam arajam tahdus neekus newatjaga;“ bet gohds Deewam, tee laiki jaw sen pagahjuschi, pat kalpinseh, ja eespehi, leek fawam dehlenam mahzitees rakstih un rehlinahht.

No Serbijas. No tureenus atsuhtiti us Masfawu skaidri nobildejumi no treijadahm lohdehm, kas us Serbu-Turku kara-lauku atrastas un kas nahkuschas is Turku plintahm. Weena no lohdehm ir ar nahwigahm sahlehm apsecta, tā ka eewainolam zaur tam jamirht; weena atkal ir tā ar drahtim aptihsta, ka bruhzi breezmigi saplohfa; trejcha ir ar patroni, kas pret kaulu atstidamahs sasprahgst un sprahgdama isschkaida schkilas pa meesu, tā ka bruhze gruhiti isahrstejama. Gan zaur fawstarpigeem tantu likumeem ir aisleegts, schahdas lohdes kara leetahht, bet ko Turki behda par likumeem un zilweziabas prahsjumeem.

Wehrqu medischona jeb zilweku jaks Afrika.

(States 2. Beigums.)

Celam Afritu, scho breefmu weetu, kur zilweks ar zilwekeem trakti strahda neta ar lohpeem, atstahjam, wehl tahdas sinas pepspraudisim, ko duhschigais Afrika pehtitahs Dwingstens un misionars Mauleis (Rowley) pastahsta no Afrika rihtu puses.

„Kaut jel es waretu,“ tā Dwingstens raksta, „tikai peelihdsinajotees pastahstih wehrqu tirgoschanas breefmas un pustihs fassaitih tahs zilweku dshiwibas, kas zaur tam is gadus aiseet bohja! Esmu pahrliezinahts, kad tikai pa pusei pateesibu pastahstihu un ta tihku atstihsta, ka tad zilweku firdis tā tihku fatreektas, ko scho welna andeli us wisadu wihti isdelbetu. — Nu lai passausahs, ko es no kahdas Afrika dadas dabuju dsirdeht, un tad lai katre, kas maneem wahrdeem tij, lai tahs breefmas fawā prahta pahrdohma. No Anglijas konsula Sanibari dsirdejam, ka no Afas esara (Afrika rihtu puse) ween zaur Sanibares pilsehtu teekohht is gadus isfuhtiti tahdi 19,000 wehrqu; bet ta tik ir weena masa dafa, ko us zitahm semehm isfuhta. Schibs tirgoschanas breefmas itah flaidri aistru, kad biju wehrqu ferschanas apgabala nonahjis. Pats sahtans tura sehe sawu miteeli. Des teem, kas sakerti, aplauj tuhstoschus, ziti nomirht eewainoti jeb hadu zeedami. Dee nekaitamee zilweku kauli, kurus eerau dsijam starp klintim un mescheem, pee upehm un gar meschonū zekmalehm, mums rahdija tohs breefmitoghs zilweku upurus, ko schi elles andele fawā rihli eerij.“

Wehl gandrahtj breefmitogahs leetas no tureenus apgabala pastahsta misionars Mauleis. Winsch kala, ka katra nedetu is Mangandschas kalnu-semehm pee Afas esara ween teekohht aise westi 200 wehrqu, kas pa gadu isnahht pahraht par 10,000 dshiwibahm, un schohs wehrqus wed us Portugalijs kolonijahm (Portugaleeschu nomechanahs weetas Afrika). Wisa puhleschanahs un luhgshana, lai Portugalijs wal diba fawem pawalstneekem kolonijah schahdu neuhshchanu aisleegtu, bija weltas, palika ne-eewehrotas. (Portugalijs, tā lastajeem sinams, ir kristigu katoku walst.) Sakertohs wehrqus masat tauya tā lohpus un laudis ar wineem apretahs breefmitogah neta plehsige wehri ar sawu nelaimigo laupijumu, jo zilweku gata, tā tureenus aistru

zilweki mehds wehrqus nosaukt, stahw Afrika widhs neeziga wehribā, ta tik nahht pee augstas wehribas, kad winu nowed us Sawannas pilsehtu Kubas sala, kur par Afrika wehrgeem leelu nandu masta. Ka wehrqu kuptichi sawu dshiwu prezi tura un ar to apeetahs, pah to Mauleis stahsta tā: „Pats esmu tik daudj to breefmu redsejis, ka nesinu kur sahht kur beigt, tikai peemineschu kahdus pahri atgadijumus. Redseju ar sawahm azim, ka tahdai wehrosenei, tura lihds ar smago dselsh-lahpsu neshpehia sawu behrniaku eedama panest, winai behrniaku is rohtahm irahwa, masino pee tahjam sakampa un ta galwinu pret klinti treeza, ka ta sakahida. — — — Kahds Portugaleeschu wehrqu kuptichis bija ar tahdu Franzijschu muisch'turi Reiniones sala nolihdsis, tam dewinu mehneschu laika aisseht 2000 wehrqu. (Tas norita 1861. gada un appahsmota Franzijsa neleedja sawem pawalstneekem Reiniones sala wehrqus tureht!) Birmais 1000 jaw bija aissuhtihstis un ohtes 1000 stahweja jaw ohtas pilsehtā, lai to waretu fugi eelahdeht un aissuhtihst, kad kuptichis dabuhu dsirdeht, ka minetais Franzijschu muisch'turis kritis bantrute. War pirmo suhtijumu kuptichis nebija wehl malku dabujis un us pehdahm zits pirzejs negadijahs; atskuchohs 1000 wehrqus tahdu laizinu ehdinahht, lihds jauns pirzejs radees, malsaja nandu, tā tad kuptichis palaida tohs 1000 wehrqus wata. Us sawu tahto dsimteni wini neshpehia pahreet, bes zeta-pahrtikas buhdami; nowahrgusch, ka kauli un ahda tik atkluse, ar eefrituschahm azim wini nahja pee tureenus Portugaleeschu durwim luhgdamees, lai kahdus graudikus lahibas, kahdu gabalīnu mashes eedohu. Bet ko nu darija kristige Portugaleesch? Wini atfauza sawus sakatus un lika nelaimigohs, bada pamiruschohs nehgeens tā mesha swehrus noschaut. Kas no sakatu nahwigahm lohdehm nenokanti meschds aisehga, tee tur sawu galu dabuja, waj bada nomirdami, waj no swehrem saplohsti.“ Wehl waretu deesgan to breefmu leetu pastahstihst, neween kas minehs appahbalds un widhs noteek, bet ari zitahs Afrika weetas, bet lai ar tik daudj peeteek, jo to pastahstijam, skaidri peerahda, par tahdu swehru paleek zilweks, kad mantas sahribas winu sahrabuse un lahrumds winsch nogrimis. B-1.

J. Brodela kungam.

Pagahjuscha gada „Wahjas weefa“ 51. numura tal sinā no Cifachem juhs zerejat no tumshas wata tikt ar to, ka gribejat to tumshas muzu apgahst (pee mums schahda tumshā ne-atroh dahs muzā, bet galwās). Kad nu jums reis isdewees tumshu muzā eedsh, ladeht to gribat ahra gahst; luhsojat ween spundu jeb galu zeei dabuht, tad drohschi waretu west waj Gauja eefschā, lai aispeld prohjam, waj us Turziju waj zitur, kur tumshā wairak weetas, un tā juhs buhtu no tumshas wata, bet ar gahshānu waretu kas ju slitti weittees, gan ne preefch jums, bet preefch ziteem. War peemehru, kad na jums waj tihschus waj netihschus gadahs minetu muzu us rihta pus appahst, tad mehds L. . . . i, tā juhu tuwu laimiai, waretum leht tikt pahnemti no juhs tumshas, mehds jaw tā ne-esam tee gahschakee un kad wehl weselu muzu klahht dabujam.

Do nu tomehz zitadi newarat jeb negribat, tā tik tumshu no muzas ahra dabuht, tad luhdsami eewehrojat manas dohmas. Waj nebuhtu labati un ar masat spehla padaranis, kad tai muzai stihpas nomanktu (warbuht ka juhs abi ar Waldusa kungu to waretu idarht), jo pee tam buhtu ta drohschiba, ka tumshā ne-ubruku weeneem jeb ohtreem laimineem, bet isgahstu us wisahm pusehm, sinams jums pascheem gan wajjadsetu weeglas kahjas, waj pat wehja spahrus, lai waretu isbeht, jo zitadi juhs paschus waretu aishent tumshā, kad muza schahst.

Lai nu jums wenadi waj ohtradi ar juhs tumshas muzu labi isdohtohs bes trohschā, us to jums wehle labu laimi C. Behrsinsch.

Sihki notikumi is Mihgas.

Tat 19ta Janwari ap pussten peezeem no rihta notitahs schahds nelaimigs atgadijums. Tas leela Alesfandera cela Nr. 5 dshiwodamais selta-kaleju meistars M. tika no meega usmohdinahst

zaur kahdu trohkfni pee sawahm bohdes durwim; dohmadams, ka sagti griid eelauftees, wiafch no guttas peejetahs un faker lahdetu rewolweri; kad no jauna fahla pee durwim grabinabt un M. sawus mahjektus bija peezehlis, tad tee durwis attaijsja. M. tuhliit eeraudsija bregstangu, kas pee durwim bija peeleeeta un ta tad wina dohmas israhdiyahs par pateefbu, ka sagti griidbejuschi eelauftees. Te ari naht kahds wihrs teefcham us durwim. M. haiddamees, ka wehl wairat nahlfchoht, ter pehz rewolwera, fchauj un trahpa wihrum; bet kad wihrs eefahst blaut, tad M. par leelahm isbailehm wina pasihst, ka tas wina eelas tihritajs Edwalds Seelaw, kas bija eefahjis sneegu no mahjahm noschlipeleht un ledu isjirst, un ta strahdadams wiafch bija bregstangu pee bohdes durwim peeefehjis un no strahdashanas ari tas trohkfniis bija zehlees. Rewolwera lohde bija no pafescheem kreifos fahnds eegahjuse. Gewainotais tika tuhliit us piisfehtas flimneeku namu aihsweits, bet fchahweens bija nahwigs bijis, ta ka ohtra deena pulksten 7 no rihta sawu garu istaida flimneeku nama. Romruschais Edwalds Seelaw aistahj masu mahjimu hospitaku eela, feewu, weenu apprezejuschohs meitu un diwi pee-auguschus dehlus. — Scho nelaimigu atgadijumu neh-muse polizeja sawa ismellefchanu.

— Tai 17ta Janwaril polizeja peectureja lahdu pehz blehscha isliidamohs zilweku ar sirgu. Pee ismellefchanas israhdiyahs, ka sirgs bija sagts, prohti tam Kandawas semneelam Indrikim Witmannu issagts is Seplowa eebraufschanas meetas Mastawas leela eela. Tas pee sirga peeekertais saldats dehlus M. W. ir ismellefchanu nemis.

— Tai nakti no 18ta us 19to Janwaril tika Dreilinu muischas Klehtneeku mahjäs dshiwodamam Kadrlim Brasam ir ne-aifsehgtu staka issagti gaischi bruhs sirgs un diwi aitas, wehrtiba no 32 rubleem. Aitas jaw ohtra deena atrada Mastawas Ubr-Rihga. Pehz nosagta sirga un pehz sagteem polizeja melle.

— Tai 20ta Janwaril pulksten puf aionds no wataru Dornakalna leela Altonas eela buhdama G. v. Schreder kungam peederiga wafaras-dshiwokli iszehlahs uguns. Uguns-dsehseji bija drihs peeefteiguschees un ahtri uguni apdsehsa; tomehr notikufe stahde sneedjajs lihds 4000 rubtu. Ehtas bija apdrohschinatas par 16,300 rubt. Dohma, ka uguns buhschoht is lahda eeplih-fuschu stursteni zehlfeshs.

— Kubermanis Josef Goba darija polizejai sinamu, ka wiafch tai 23. Janwaril wataru weens patš pa Artillerijas eelu braudams pafaudejis sawu pahtagu; kamehr wiafch no kamanahm islahpis sawu pahtagu melleht, te kahdi garam eedami jauni zilwek ar wina kamanahm aishraufuschu probjam. Pee pafat mellefchanas isdewahs, to us sagta sirga jahdamo, pee fchejeenas junstes peerastito A. K. fakert.

— Tai 23. Janwaril wataru nama ihpafschneels Zwans Woronows darija polizejai sinamu, ka winam mineta deena pa to laitu, kamehr nebijis mahjäs, sagti wina dshiwokli, kas atroh-dahs Suworowa eela No 78 fehtu, diwi ruhtis ishtufschu, un tad issaguschu selta un fudraba leetas ka ari flaidru naudu, kohpa no kahdeem 1500 rubtu wehrtiba. Polizejas publineem isdewahs, to par wainigo dohmato saldatu bifetneeku S. B. ar kahdu daku no sagtahm leetahm rohka dabuht un zeeti fanemt. Pehz wina beedreem un zitahm sagtahm leetahm teel tahfaku mellehts.

— Tai nakti no 22. Janwara tika kahds par blehdi isliidamees zilweks, kas ar pawisam nodshitu sirgu peebrauzu pee Salsmuischas Buttscha trohga, no trohdsineeta, Pehtera Sperras, peecturehts un landpolizejai nodohs. Ka pee ismellefchanas israhdiyahs, tad fakertais wihrs bija Grendjeneels (pee Grendses muischas peederigs), Krifchus Rassa, pashtstams sirgu-saglis, un to winam nonemto sirgu lihds ar eejuhgu bija tai 21. Janwaril Tutuma sadhs. Rassa tika ar etapu us Tutumu fuhthits deht tahfakas ismellefchanas.

Sina pahr usfaukteem Rihga.

fehfababasniža: telegrafa ischinowneeks Schens Grünfeldt ar Mariju Schmidt. Telegrafa ischinowneeks Johann Kantin ar Chri-

stini Kafat. Aifsehgu lalejs Ulrich Friedrich Flemming ar Emmelni Ruther.

Pehtera un Dohmes-basniža: arrendators Michael Kaszulewitsch Birsk ar Mariju Joh. Langbein. Dischleru sellis Matthies Blögert is Kulsigas ar Nataliju Wolter, dsm. Busch. Insheneeris Jakob Beck ar Emmu Mathilbi Berrels. Saldats Juris Puschke-witsch ar Amaliju Kemmler.

Gertrudes-basniža: meefneeku sellis Joh. Joseph Heidenreich ar Dorotheu Jabbe. Kapsehtas usraugs Andreas Wersen ar Emmu Christini Lamster. Skohteris Uns Beckurs, nosaukts Taube, ar La-wihsi Markewig.

Jesus-basniža: ischinowneeks Otto Silberg ar Henrietti Wilh. Marg. Jahn, dsm. Preebe. Muhrneeks Martin Schulz ar Lihsi Sehbuling, dsm. Egliit. Zimmermanis Kaspar Bergthal ar Greetu Tilling. Kafsoku taihtajs Alef. Alefsejew ar Sofiju Wilh. Ged. Mahbezu sellis Eduard Kethenstroem ar Luifi Traetmann. Saldats bifetneeks Martin Anton Brifowsky ar Angreetu Dshol. Saldats bifetneeks Peter Dreimann ar Karol. Elif. Enderleit. Kutscheris Christian ar Liju Indritskohn.

Jahau-basniža: strahdneeks Joh. Jak. Sarring ar Annu Elisabethi Putning. Restorants Dawid Jeshin ar Scharloti Dor. Brevig. Strahdneeks Bertuls Sifsbahn ar Lihbu Saulit. Saldats bifetneeks Frijis Metenberg ar Mariju Melkert. Leelgabalneeks (kononirs) bifetneeks Dahwis Wehhs ar Dahrti Schulz. Leelgabalneeks (bombardeers) atshawneeks Jahnis Sarring ar Dahrti Müller. Zimmermanis Simon Kirilow ar Karolini Nedlich. Kutschers Jahnis Sulmann ar Dahrti Kanter. Fabrika strahdneeks Anton Franz Sigmuntowitsch ar Dahrti Smilga. Kurpneeks Jannis Kleinschmidt ar Scharloti Meschjahn. Unteroftzeeris atshawneeks Jahnis Plunne ar Katarihnu Swaggul, dsm. Semestaln.

Mahrtinu-basniža: Apotekeru palihgs Woldemar Johann Er-nig ar Scharloti Mathilbi Elisabeth Petof, dsm. Rubin.

Trihsweenibas-basniža: andeles-komijs Johann Heinrich Wilhelm Schilskewig ar Johannu Mariju Amaliju Petukat. Strahdneeks Stepan Iwanow ar Annu Kholmman.

Katolu-draudse: Joh. Joseph. Heidenreich ar Dorotheu Jabbe. Joh. Jak. Sarring ar Annu Putning. Kaufmanis Kajetan Labanowsky ar Paulini Andrzejewsky. Michael Apshons Rajzewsky ar Emiliju Puzirewsky. Anton Sigmuntowicz ar Dorothe. Smilga. Gregor Dbuschow ar Annu Rogalsky. Peter Wanags ar Annu Kalning.

Atbildes.

C. B. — E. Isteetajam. Preezaimnees, ja waretum par scho leetu pafschaki ar Sum isrunatees.

F. L. — P. „Kahbas jaunawas ne“ waretum tih isleetaht, kad Juhs mums pafneegtu pafschakas sras. Mums leelabs, ka ta miblestibas aiflahschana gan buhs tahda bijuse, ka nabaga meitens zitadu atbiloi newarejis doht, lai waretu atgaimatees.

D. J. — E. Juhfu ralsia ohtru daku newaram isleetaht; pahspreesta leeta aifseru taunibu, turklat ari wina daudi lastitajeem isliitohs netizama. Baj teefcham jaunabs katweetes, kas augstas klafes eefch „Dohterschule“ mahjajs, buhtu tahdas? Naktat pahr zitahm leetahm, lab-pahrt usnemim; Sum spalwa weilla.

R. B. — E. „Wegu laitu atminu“ isleetafim, tih drihs ka weeta preefch tam rafees.

S. — R. „Sprutskala“ johlam truhsti johlu dwehfeles — atjautas. Redakcija.

Sepirfchanas zenu-rahditajs.

Rihga, tai 28. Janwaril 1877.

20 garnizas rudji malka — r. — l., fweefchi — r. — l., meefchi — r. — l., ausas 1 r. 20 f., griku putraini 4 r 50 f., ausu putraini 4 r. 50., meefchu putraini 2 r. 70 kap., sieri — r. — l., kariupeti — r. 90 f. 2 1/2, pudt rupst rublu-milti malka 2 r. 50 f. un — r. — l., fweefchu-milti 5 r. 50 f. 1 pudt fweesta malka 11 r. — f. lihds 12 r., feens — r. 70 f., falmi — 55 f. 1 afo (7 pehdas augsta un plata) behrja-malka malka — r. — l., behrju- un alfschuu-malka — r. — l., alfschuu-malka — r. — l. — preefchu-malka — r. — l., egku-malka — r. — l.

Studinaschanas.

Maudas-papihrus.

Udewu biletes no pirmas un otrās isleeneschanas, Widemes un Kurjemes atfakamas un ne-atfakamas kiblu-grahmatas, bankbiletes, instruiziones, Geksch-Nihgas un Ahr-Nihgas 5 1/2% kiblu-grahmatas, wifadas dselfu-zeku atzijas un obligazijones un t. pr. pehet un pahrdohd pehz latra laika wehrtibas

S. S. Salzmann,

Intoris Nihgā, Kalku-eelā, „Stadt Londones“ traatieri, apalshēja tahshā.

Wifas sortes

W a h r f u

teel lehti tahstas pee S. Neeps, Lohrna-talnā sui Baustas leeljeta Nr. 4a.

! U f a r e n d i !

17 werstes no Nihgas un 2 1/2 werstes no dselfszeta stanziās „Kurtenhof“ teel diwas mahjas (u) mutišas semi) ar labu tihrumu semi un labahm plawahm no Turgeem 1877 isrentetas. Klahstas sijas stanziā „Kurtenhof.“ 1

Wifadas

drehtataju un dischleru leetas

un eerlites tā ari zitas leetas ir atzetofchanas deht pahrdohdamas Pehterb. Ahr-Nihgā Neepneetu-eelā Nr. 46.

Pilssehtas pulstenu-tahstas

W d a l b. G. B e r g,

bohde atrohdašs Skuhnu-eelā, Lambellint namā preti Gulbja apteekim. 2

Frišgas dahrja-faknu,

puhu un zitas laufaimneezibā wajadšgas sehklas pahrdohd

H. Goegginger,

Sinder-eelā № 15. 35

Saušu šchahku=dedsinamu-malku,

tā ari sausus-eglu un preešhu-beahka-galdus un blantas wifadās garumās pahrdohd par ihsti lehteem zeneem

Lomani un beedra

damsahgu-dfirnawās. Klahstas sijas, ja wehlahs, dabujamas turpat dfirnawās jeb ari Lomani un beedra tantohri, Pale-eelā Nr. 2. 2

Kengeraga linu-wehptuwe

ir atkal eesahkuse šrahdaht un ar jaunā gada faknumu buhs atkal dabujami wif numuri linu un pakulu-bšiju no ihsti labas sortes pee

N. John Safferberg,

magahšne, Kungu-eelā Nr. 12. 3

Seme ar plawahm

ir isrentetama Mai-Jumpraw-muišgas Grebde mahjā, 13 werstes no Nihgas pa Maflawas zeku pašā Daugawas malā, blakam kaptieim.

Smalkas un rupjas

kweeschu klijas

teel pahrdohdas S. Weitmana damf-malkšanas dširnawās pee Keisara dahrja. 2

Weena puhraweeta jemes

ir pahrdohdama u) Drehtar muišgas geuntis pee Kusnezow fabrikas. Klahstas sijas mahjā № 27 pee **Andr. Krubuting.**

Gulbenes draudse,

pufohtu wersti no Gulbenes pils attahku, buhs Mai mehnesi šch. gada, diwtahšhiga, no muhra, i) lauf-atminieem ar keegeleem ohdereta

Draudses-škohlas peebuhweeschana

no 14 asu garuma un 6 asu platuma (1 as = 6 pehdahm), jashst buhweht un libds rudenam ta gada sem schindelū jumta jadabu.

Buhwe ir libds rudenam 1878. g. jaisdara un pilnigi japabeids un tai pašā laikā ir ari weza, turpat klast buhdama škohlas-ehka japahrgrohsa un zitadi ja-eeadala, abas pehz preeščā dohta plahna no turenas škohlu pahwaldibas. Preeščā schim buhwehm, pahrlabofchanahm un pahrgrohsšchanahm teel wifš materials, tā: afmini, keegeki, krahšus-pohdi, schindeti, balki, dehti, lates, dselfs un apštumi, krahšus-durwis, bleki, kalki, grants, smiltis, gipšs, suhnas un stalaschukohki no draudses wajadšgā weetā nowesti. Tam buhwmanam, kas scho buhw u) nemtohs, wajaga labas leezibas-sihmes usrahdiht un 500 rbl. drohschibas-naudas wehrtš-papihros libds buhwes nodohschanai pee basnijas preeščneeka eemat-fahht un winam peenahlahs pee scho buhw galā weščanas ar faweem gohdigeem šrahdneekem katru wajadšgu darbu pastrahdaht. Winam wajaga pašā labu lohgu-stiklu un naglas doht un dabu, kad winšch wifš lohguš, durwis, trepes, baltonu, igresnojumus, škohlas-benkus un galdus un diwas katederus trihs reis ar effu pahrwilzīs kophā wifš buhwes-sumu no 3000 rbl. f. 2

Teem buhwmanieem, kas scho buhw gribetu peenemt, wajaga pašcheem perfonigi peeteiktees tai 27tā Februari Gulbenes pils-muišchā pee basnijas un škohlu-preeščneeka

Heinrich Baron von Wolff.

Zeenitai publifai

daru sinamu, ta es sawā jaunā mahjā

b o h d i

efmu eetašhjis, kur wifš preešč mahjas faimneezibas tā ari preešč zitahm wajadšibahm bruhkejamas prezes par lehtako zenu pahrdohdu.

Šhpaschi man wehl japeerahda, ta zaur leelaku isbuhweeschanu manā wilnas kahrstuwā war katru brihdi dabuht wilnu kahrst u) to wiflabako un **bes kaweschanas.** Behrweeschana dachadās un wifsmukatās pehrwēs pehz jaunatas mohdes, wifskaitatās wilnana dšijas wifš pehrwēs un drehbu drifeschana pehz jaunakeem mustereem u) **wifahrako** un **lehtako** teel isdarita. 3

Ar zeenischanu

Waltenbergā, Maj-Salazes dr.

H. Rammann.

Linu dšijas preešč aufchanas,

pakulu dšijas preešč aufchanas,

wilnas dšijas preešč aufchanas wifš numurōs,

ihstenohs Anglu bohmwilnas deegus preešč aufchanas, wifš pehrwēs un numurōs, tā ari drukatūs deegus leelā musturu iswehlē,

wadmalu, pušwadmalu, boju, tuhku un buksšinu eesch leelas iswehles,

bastā, silda un wilnainus lakatus eesch jaunatahm sortehm,

audelkus wifš sortēs eesch leelas iswehles.

Wifš prezes teel wehl par agrakeem lehteem zeneem pahrdohdas.

P. Verchendorff,

Kalku- un Schuhnu-eelū stuhri Nr. 13.

Wezafus paletotus, talmas un dolmanus

pahrdohd par daudš lehtakahm zenahm

Friedr. Deeters.

Schjesmuischā

ir pušgraudu weetas isdohdamas.

Materialu-bohde ir ar wifš preji pahrdohdama Rast. Ahr-Nihgā Krau- (Raben-) un Laboratoriuma-eelū stuhri.

7 Lūhra un Zimmerthala 7

leelakais Frabjums

schuianu maschinu,

Rihgā, leelā Smilšņu-reļā Nr. 7.

Schujamas maschinies preekšč strohdereem, kurpneeseem, fedleneeseem, zepurneeseem un preekšč familijas-bruhles is tahm flawenakahm fabrikahm.

Kā gluschi jaunās un ihsti derigas strohderu-maschines, ar lahjahm un rohtahm dšenamas, ir pee mums dabujamas ar patenteeretu spohles eetaisščhanu, kas wehl lihds schim nam bijs.

Par wisahm maschinahm mehš wairaf gadus pilnigi galwojam un peefuhnam bes matkas us pagehrescham zenu-rahditajus ar bildehm un dohdam fatream pirzejam pamahzischam wina waloda drulatu lihds.

Dseefmu rohta skohlas behrneem

apghadata no S. Bimses, sem. direktora. Rihgā pee Kimmela, Waktā pee Rudolfa un Paulina I. Schuhia par 30 f., eseeta par 37 kap. Bahrdemeleem lehtaki.

Labu lehgera-alu

mujās un muzinās peedahwa
Jakob Diehl,
Suworow-reļā Nr. 28. 1

Gefala-afnūs

par 35 kap. par pudu pahrdohd
A. Wolffschmidt. 1

Izentejama ir no Burgeem 1877. uš wairaf gadeem

weena mahja

ar peederigeem tihumeem, plawahm un ganibahm, no 30 dahlderu wehribas. Zapeteizahs pee Wez-Kalzenawas meldera, Behfu fr., S. Thomson. 3

Lifuma muischā teel

4 lihds 5000 dehti

9 pehdu gari, 1 zolli un 3/4 zolli beei, 10 zolli plati, turi no kanteteem preebes stihpereem sahgeti, teel par lehtu zenu ari masakas datās pahrdohiti. Zapeteizahs pirzejeem pee muischas waldischanas. 3

Walsoms pret plauskahm un matu iskrischam.

Schihš sahles, kas nekahbu stahdi nedara un to ziti dakteri ismeklejuschi un par labahm atraduschi, padara, ka plauskas wairas nerohnabs un ka matt ne-istriht. Ari tur, kur pehz galwas - ishituma plikas weetas bijuschas, atkal no jauna matt aug, lab schihš sahles ilgatu laiku bruhse. Tas ir dabujams pee

A. D. Werbigth,

Wehwer-reļā N 6.

A. Th. Thiesha

wiswezaka Angl. magasihue

Rihgā, Kalku- un Wall-eelu stuhri peedahwa leelā iswehle: Pittich pitsehtas pistohles un rewolweru-patrones un pistongas.

Sludinajums.

Tā ka schai 1877tā gadā tulle ir selta-naudā jamaksa, esam peespeesti wihnūs un rumu, kas matka lihds weenu rubli, 5 kap. par pudeli un tahdā pašā mehrā ari zitus dsehreenus pa-augstinah.

G. A. Schweinfurth,

1818

1

pee raktušcha platscha.

Smiltenes Schkester - bohde.

Sawu bohdi jaunahs mahjas leelakās ruhmes pahrwedis, esmu wina ar mantahm, kuras eepreekšč tules pa-augstinaschanas wairumā lehti eepirtas, it bagati pildijis; tabehli eeprehju par lehtaku zenu, ne tā zitur, peefohlit wisadas salimeezibā wajadstigas mantas, šapat preekšč bruhleschanas, tā tahlat pahrdohschanas, tā it ihpachti: petroleumu, dželš, silkes, šahii, kafesu un deedšinas. Pahrdohdu ari lehti labus bruhka- un sehklas-rudšus. Schē klacht agahdinu, ka sawu linu-andeli esmu pawatrosis un leelakohs zenus matkacht eeprehju, žaur to ka ar Rihgas kantort šaiini uš ahrsēmi linus suhtu.

C. Sakkit. 1

Laukfainmeezibas rikhi un maschines,

tā: masee Adlera-arkli pehz gluschi jauna muduta, Sobenheimes arkli ar poleeretu stahwu, ohsola diwjuhgu tā faulti Zelgawas ušflawetee arkli, ezeschas, trihs-stuhru Keppu-arkli, (Krümmer), lahpsu-arkli (Exstirpatore), sirgu-grabbekli, uniwersal-platfehščhanas maschines ar ripahm;

uš lehgera leelā iswehle pee

„Buckeye“

pilnigi salitta sabtu: un

labibas plauschanas maschine,

wehtijamahs-maschines no dahschadeem sistemeem, ekfelu-maschines, stiftu, rohtas- un gepela kulamahs-maschines atrohдах

Bieglera un beedra,

Rihgā, leelā Pils-reļā Nr. 19.

Maisu lupati

teel illatru laitu pierti

Baischkaln

papihru-fabriki, ne tahlu no Behšim pee Naunas-muischas.

Kahda pušmutišcha

ir uš ilgakeem gadeem izentejama. Klachtas šinas dabujamas pee Salaspils muischas pahrwaldibas.

Jauna magasihue

Celšč-Rihgas Kalku- un Schubnu-eelu stuhri N 5 peedahwa ihsti leelā iswehle dahmu- un lungu-mantelus, pašdu fabrikatu, tā ari wisas surtes deehbu sem apgalwoscham, ka preze laba, par ihsti lehtahm zenahm. J. S. Zimmermann, Nr. 5 Kalku-reļā Nr. 5.

Gerit-muischā, Araischu basnizas dr. kalki teel pahrdohiti.

Waischš fauhs un silts

pagraba dšihwolkis

ir isibrejams leelā Aleksander-reļā Nr. 50.

Gaspars Bessé.

Ustõpadsmitã gadufimteni Franzijas pawalstē Prowansã blandijahs apfahrt kahds wehrã leefams zilweks, wahrãdã Gasparõ Bessé, ka pa laikam kahdã widuzi parahbijahs un ar saweem darbecim laudis tã sabaidija, ka wehl ilgi pehz wina nohwes wina wahrãds is lauschu peeminas ne-issuda. Wina sch few tahdu paschu behdigu slawu ceguwa kã par peemehru Robins Guds Anglijã, Fra Diawolo Italiã, Schinderhanes Wahjã un daschi ziti laupitaju wadoni winds tumfchõs laikõs.

Smilichainas Diranfes upmales un salee pakalni Prowansã bija Gaspara Bessés mahjõllis. Wina sch isbeha wifahm pakalmekleschanahm un pa to starpu, kad weenã weetã us winau gluhneja, wina sch strahdaja ohtrã weetã atkal sawus laupischanas darbõs.

Ar leelu bihjaschanu laudis runaja no schi laupitaja, bet pawifam wina to wis ne-eenihdeja; wina sch usbruka pilim, ap-laupija tahs un ispeeda no bagateem leelas naudas sumas, bet nabaga semneeku buhdinas wina sch ne-aistika. Ta bija ih-pascha gudrika to laiku laupitajem, ka wina tikai lungõs ap-laupija, bet laudis lifa meerã, jo pirmahrt wina negribeja ar laudim fahihstees, lai tee wineem waijadfigã brihdi paslehp-schanahs weetu nelegtu un pee winau djenafchanas pehdas ne-usrahditu, un ohtrahrt to wina no nabaga laudim buhtu dabujõchi, tohs aplaupidami. Tã tad pee schahdas nabaga lauschu ne-aistilichanas jeb taupischanas wairal gudriba preefch paschu usturefchanas nefa schelstirdiba preefch ziteem melle-jama; bet greeffimees atpatat pee Gaspara Bessés, no wina raibas dshwes kahdu notikumumu pastahstidami, kas rahda, ka wina sch ari wareja buht gohdprahfigs zilweks.

Gasparõ Bessé nekad afinis ne-ilehja, winau newareja nekahdu flepkawibu pahrmest; wina sch drihsal no sawa nodohma atkaphahs, ja til zaur flepkawibu wareja pee mehka kluht. Pat tahs augstafahs dahmas no Ghas (Miz) pilsefhtas winau nema ar reebigahm azim ne-usflatiyahs, jo wina sch bija stalts wihreetis. Ari stahsta, ka winau bihjaschas tahs flaitalaks un mihligafahs azis, kahdas til pasaulē, turklaht smuti krusoti druhni mati un baltas rohtas; ari leezina, ka winau leelats preeks bijis kahdai flaitlai dahmai rohtu nobutshojõht nefa pee laupischanas tai gredsenus no piksteem raujõht.

Juli mehnescha widu kahda leelmahre, markihse Serwen, brauzã us sawu pili, kas us Diranfes upes pakalneem atradahs. Schini gads laikã ir Prowansã tas leelakais karstums, tã ka pa deenas laiku neweens nemehdi braukt, bes ween kad ih-pascha waijadfiba us tam speesch. Markihse Serwen til tamdeht Ghas pilsefhtu pret wakarõ atstahja un nakts winau usgahja, kad pa kahdu wentuligu zelu bija jabrauz, kas us Marijas maso zeemianu weda. Winau sinaja, ka pee wakara laika sawu zela mehrli nefafneegs, tadeht winau ruhpes firdi zehlahs deht Gaspara Bessés, kas ar sawu laupitaju pulku Ghas pilsefhtas tuwumã usturejahs; winau bija ari saweem laudim paweh-lejuse, lai efoht usmanigi. Tohs tichetrus sirgus pasflubinaja zil eespehdami us ahtri tezechanu, bet zelsch bija tohti nelih-diens, tã ka ar mudigu braufchanu nema newejahs. Kutsche-ris bija ar pistolehm apbrunojees un abeem fulaineem bija ari lahdetas pistoles. Skaita markihse bija eefnoudufchõs, til brih-scheem winau atwehra azis un tad winau eeraudsija Diranfes straumi. Bet winau bailehm tomehr bija japeepildahs. Kahdã

ar meschu awaugufchã pakalnē tika us reisu winau kareete ap-tureta, jo laupitaji to bija apstahjusch, us kureem til paska-totees markihsei un winau laudim peetika wifu duhjschu us pretiturefchanohs pasaudeht. Winau atfina par to derigako, lau-pitaju schelstibai jeb neschelofchanai padohstees. Sawna mar-kihse trihzeja kã apschu lapa; winau pahrlaida schelbrantu (schlei-geri) pa azim un fanehma wifus fwehtus, lai waretu dahgohs gredsenus no piksteem nowilft un pasleht no laupitaju azim.

Schini azumirkli norihbeja diwi pistoles schahweeni un sibena ahtrumã eelchja laupitaju widu diwi jahneeki, kas tohs ar sa-weem sohbeneem fanehma.

Markihse newareja atturetees, no preeka ne-eeleegufchõs, winau otflchjahs sawã kareetē un paslehpã sawas azis spilwendõs, lai nebuhtu us laupitaju zihniichanohs jastatahs. Zil ilgi winau tã fehdejuse, to winau nefinaja, kad kahda mihliga balis winau mohdinaja ar apmeerinajchanas wahrdeem, jo Gaspara Bessés laupitaju pulks efoht isklidinahts un winau warõht pilnã droh-schibã sawu zelu tahtaki braukt.

Winau fanehma duhjschu un apflatiyahs wifapfahrt un ee-raudsija gaischã mehnefnizã diwi mihligus wihreefchus, kas pee winau kareetes stahweja, gohdigi sawas platmales rohtas tu-redami. Nu dabujamarkihse sinah, ka weens efoht Brihra leelkungs no Awinones un ohtrõ winau fulainis, abi bija zela us kahdu masu muischinu, to Brihra leelkungs Marijas zeema tuwumã nefen bija pirzis. Brihra leelkungs pawadija flaito markihsi lihdi winau pilsdurwim un atstahja winau til tad, kad bija atkautschanu isdabujis, ohtrã deenã pehz winau wese-libas apflaufchnatees.

Schi deena atnahja un markihse, lai gan no bihjaschahm bailehm isflatiyahs drufku bahla, tad tomehr winau bija tadeht wehl flaitata. Winau fanehma ar leelu pateizibu to kungu, kas winau deht bija tahdãs breefmãs dewees. Tagad winau ari redseja, ka Brihras leelkungs bija flaitis wihrs ar patih-kamu zeiju un mihligahm azim. Winau firdi paslehpahs ari ih-pascha zeeniba, kura lepnibai it tuwu stahweja. Weena rehte us winau peeres rahdija, ka winau drohschfirdiba jawu bija pahrbaudita.

Schahda eepasihchanahs palika drihs jo draudfiga. Brihra muischina tikai masã attahkumã atradahs no markihses muischas, tadeht winau katru deenu sinamã stundã flaito mar-kihsi apmekleja un winau tas ari nema nebuhtu bijis pa prah-tam, ja winau jaunais, zeenijamais draugs nebuhtu eerastã stundã atnahjis. Lai gan winau ar markihses ziteem draugeem bija tuwu pasihstams, tad tomehr, kã rahbijahs, winau netikahs ar teem pee markihses kohpã buht, jo katru reisu, kad weesi pee markihses fabrauzã, winau tuhdat aisdewahs prohjam.

Schahda daudsfahrtiga fatifchanahs ar Brihra leelkungu markihsei fagehla leelu neflawu laudis; daudreis tika teiktis, ka flaita atraitne (markihse pehz ih-fas laulibas bija sawu wezu wihru pasaudejuse) ne-efoht bes mihlestibas pret smuidro Brihra leelkungu. Schahdas walodas wehl apstiprinajahs zaur tam, ka markihse bija apnehmufchõs til kahdas deenas sawã muischã palikt un nu jawu wairal nedelu bija aigahjuschõs un wehl nema nerunaja no prohjam braufchanas. Likahs ari, ka Brih-ram schahda wentuliga semju dshwe patihlahs. Winau abus gandrih katru deenu mihligi kohpã redseja. Abi jauni un brihwi — kas tad gon buhtu wairal derejis kã lauliba, kas mihlahs firdis buhtu nefchiramas saweenõjuse — — —?

Kahdu deenu pee markihes fabrauja weesi, no siakahribas dshiti. Brihra leelskunge, kas no tam neta nesimaja, ne masumu brihnejahs, til daudi weefus atradams tani laika, kur wiasch mehdsa fawu mihlako apmelleht un ar winas weens pato buht. Lai gan tas winam bija par leelu nepatikshanu, tad tomehr wiasch nelikahs nelo manitees; wiasch jautri ar ziteem farunajahs un pehz noturetas brohlastes gabja ar markihsi un ziteem weeseem pa dahrsu pastaigatees. Pehdigi wiasch ar nepatikshanu nomanija, ka lahds kungs, grafs Fontenajs weenumehr us winu flatabs. Brihrs lika fawu gehgeri atfaukt un tam ko ausi eeschulsteja, kas pehz tam tuhliit aigahja. Pehz ihja laizina gehgeris atnahja atpakal un atkal fawam kungam ko ausi eeschulsteja. Brihra leelskungs, kas patlaban ar markihsi fehdeja lapene, tagad peezechlahs un luhds fawai mihlakai peedohshanu; winam esohht ja-eet prohjam, jo swarigas darišanas winu sauzohht.

„Pagaidi!“ fauza schini azumirli grafs Fontenajs, „tah-laka pretoshanahs buhtu welka.“

Wisi zits zitam prasija, ko gan grafs ar scheem wahrdeem dohmajohht.

„Stahwat man flahht, draugi,“ schis atbildeja, „fakelat to blehdi! Waj juhs nepasihsteet winu, tas ir Gaspars Bess.“

„Kad ta leeta ir tahda, tad juhs, grafa kungs, wehl ilgi us tam warat gaidiht,“ atbildeja Gaspars Bess (jo wiasch bija to wahrdu Brihrs peenehmis) ar meerigu balsi un kehra weenu pistoli, kuru fulainis winam pasneedsa un ruhmijsa few zetu zaur flahhtuhdameem weeseem, kas ari no bailehm pahremeni ne-ceedrohshinajahs wina aiseeshanu kaweht. Ta wiasch ar fawu fulaini fasneedsa dahrsa wahrtus, kur diwi sregi preeksch wineem stahweja gatawi; drihs wini fehdeja fedlos un aislaida aulekschus prohjam.

Lastaji laikam gan paschi atskahrtihis, ko ta flaisia atraitne tagad pee fewis fajuta, kad wina apdohmaja, lahds breesmas bija eekuwufe un zil gauschi winai ar fawu drohshch-schidigo dshiwibas glahbeju bija wihlees.

Ohtre rihda atrada diwi wehstules: weenu weefu istaba preeksch markihes un ohtre ehdamā ihstaba. Pehdeja bija ar grafa Fontenaja adresi un flaneja ihsi ta:

„Gan mehs redsesimees. Gaspars Bess nepeedohd un ne-aismirsi ne muhscham. Kad ta atreebshanahs stunda buhs nahkufe, tad juhs man wairs ne-ischegseet.“

Markihes wehstule bija atkal schahdi wahrdi rakstii:

„Tas noslehpums, kuru es jums to daschadu atgadijumu dehi nekad ne-ceedrohshinajohs atflahht, peeschlihra man juhsu mihlestibu. Ja, flaisia mihlaka, peedohdat man scho noslehpumu. Il deenas juhsu tuwumā buht, juhsu mihligo balsi dsirdeht, juhsu flaisias un mihligas azis flatitees, bes ka juhs sinajat, kas es esmu — ta bija mana dahrgaka laime un tas bija ari mans grehks. Bet prasat fawai sirdei, waj es zee-nishanu ne-esmu no jums pelnijis? Es esmu laupitajs, no zitu zilweku widus istumts. Es esmu wifu to padarijis, pahr ko juhsu draugi un mani eenaidneeki mani apwaino. Bet juhs, markihse, bijat dahrga manas azis. Waj esmu no jums pelnijis, ka lai juhs mani eenihstut, bes tahs mihlestibas, kuru es jums wehl neparahdiju? Ne! juhs bijat arweenu manā warā, bet es juhsu gohdu taupiju. Es ihju laiku dabuju beswainigu mihlestibu fajust un laimigu weentuligu dshwi pasihht juhsu tuwumā. Es bes noscheloschanas atskatohs us to laiku atpakal. Sanemat manu swehrishanu — fatishchanahs

ar jums mani darijuse zeenigu, juhs swehrisht. Dshwojat wefala!
Gaspars Bess.“

Igu laiku no scha laupitaju wadona nelo nedsirdeja, ta ka eedshwotaji wina deht wareja gandrihs drohshchi buht. Bet tuhlin pehz scha notikuma palika Gaspara Besses un winu beedu laupishchanas darbi jo breesmigi. Wisis tika islaupitas un wifadi nedarbi tika pastahdati, bet wifs, kas markihsei us fawas grunts peedereja, palika ne-aishahhts; neweens wihnahognu kehars netika norauts, wina wareja gluschi meeriga no bailehm buht. Kad wina ari klusumā ko fawā sirdi preeksch ta laupitaja fajuta, tad tomehr winas lepnams to aisseeha ahriji noscheloschanu israhdiht. Wina, lai gan ar grehtu sirdi, peenehma grafa Fontenaja peedahwaschanu, kas pehz winas diweem atraitnes gadeem winai fawu rohku peedahwaja.

Grafs, kas pehz wiarisiga notikuma bija tahdu retu markihes mihlako aishinis, jo prohjam winas muishinā bija palizis un mehdsa katru rihdu lahds stundas tuwakā meshā ar medishanu pakaweht. Ta drohshchiba, kas katrā markihes grunts-gabalā bija, un tahs polizejas sinas, kuras sinoja, ka Gaspars fawus laupishchanas darbus Prowanfas augschgalā stahdajohht, bija jaw wifas bailes grafa sirdi isklidinajuschas. Wiasch tadehht islustejahs atkal us eerastu wihsi, bes ka wiasch zitu eerohzi buhtu pee fewis nefajis, ka tikai sohbenu, ko weenumehr pee fewis tureja.

Septembera mehnescha widus jaw bija peenahzis un lahda rihda grafs jahja zaur weenu ar meshu apanguschu eelesju, kad peepehchi diwi jahneeki is kruhmu beesumeem isjahja un winam preti nostahjahs. Wiasch winas pasina: weens bija Gaspars Bess un ohtre ta fulainis. No behgshanas nebija ko dohmahht, jo laupitaja sregis bija zaur fawu weiklumu un schiglumu tuwu un tahku isflawehts, turklahht ari grafs nebija tas wihres, kas no lahds zihnishchanahs ar bailibu atrahwahs. Wiasch iswilka fawu sohbenu apnemdamees, fawu dshwibu zil swehrdams aishahweht.

„Es jums, grafa kungs, apshliju weenu fatishchanahs,“ Gaspars fajija. „Es turu wahrdu. juhs tagad esat manā warā un jums grehti nahkfees no maneem nageem issprukt.“

„Waj es jaw esmu mehginajis kahdu reisu issprukt,“ grafs fajija. „Ja juhs gribat manu dshwibu nemt, tad to juhs to-mehr bes zihnishchanahs nedabuseet.“

„Kad es juhs gribetu nokaut,“ Gaspars fajija niginadams, „tad man gan mas puhles pee tam buhtu.“ To fajidams wiasch rahdija us fawahm pistolehm aishohstas. „Bet es ne-esmu nelahds fleplawa, es pagehru dueli (zihnishchanahs wihres pret wihru).“

„juhs johkojeet,“ grafs issauza. „Kad gan wihri no manu dsimuma mehdsā ar laupitajeem dueli lautees.“

„Ja augstas lahrtas asinim buhs pluhst pee schahda laimiga atgaddijuma,“ Gaspars fajija smeedamees, „tad ari schini leeta juhs, grafa kungs, waru apmeerinaht.“

To fajijis wiasch peejahja grasam it tuwu flahht, fakehra wina rohku, paleezahs tuwaku un eeschulsteja klusam winam ko ausi.

Grafs fatruhlahs.

„Waj ta ir teefa?“ wiasch issauza brihnodamees. „Tas buhtu brihnishchigi!“

„Es jums to apleezinaju par patefibu pee manas mahtes dwehseles, kuras kaps atrohдахs Chas pilasehta, ar winas zilshimi (wappen) puschkohis.“

„Tad es esmu gatavs," grafs Fontenajs atbildeja, ar Gasparu reisu no sirga nolabdam. Zihnischanahs fahlahs. Drefcho reisu sohbeneem frustojotes grafs, pleza eewainohs, krita ar falaustu sohbeni pee semes.

Gaspars bija breefmigi bahls palizis; stipras juschanas wina firdi, ka likahs, zihnijahs. Winfch noleezahs pahr fawu uswareto pretineeku un bija jaw rohlu pazehlis, gribedams fawu sohbeni winam firdi grubst, kad winfch farahwahs un atpatal atlahpahs.

„Ne!" winfch fazija, „tas lai nekad neteel teikts, ka Gaspars Bessē buhtu weenu pahrwaretu pretineeku nolahwis. Zelatees augfcham, grafa kungs, un jahjat prohjam; bet par winfcham leetahm aismirsteet mani. Kad mehš wehl reis fatikumees, tad juhs daritut labaki," winfch fazija smauidams, „ka juhs fawu wezo pasihstamu wairs nepasihstat."

Grafs fcho atgadijumu nekad neweenam nestahstija. Winfch jutahs fewi stipri aplaunotu, fawu falaustu sohbeni un rehti usluhodomas. Mahjās pahrnahjis winfch stahstija, ka no sirga kribdams sohbeni pahrlausis un plezu eewainojis. Bruhje nebija nahwiga, ta ahtri fadsija.

Drihs pehz tam tika fchis un tas us kahsu fwineschanu markihses muishā fataihsts un isrihkohts. Dauds weesu tika faluhgti, lai pee laulibas kontrakts parakstichanas waretu klaht buht, un kad kahsu deena atnahja, tad tahs augstakahs familijas is Ghas pilsfchetas bija igresnotas bruhtes istabā fapulzjusfchahs. Wisi bija preezigi un jautri, kad us reis eeraudisija kahdu jahneeku aulefcham pilspagalma eegahjam. Drihs pehz tam durwis tika atwehrtahs un kahds kungs, leela meh-teli ectinees un apputejis, eenahja eefchā.

„Baldees Deewam! es atnahju wehl riktigā laitā."

To fazijis winfch nonehma fawu platmali, — bruhte un bruhstgans pasina Gasparu Bessi.

No bailehm pahrnemta markihse eeflihla fawam grasam rohla, kas jaw pirmā azumirkli bija fawu sohbeni iswilzīs. Wisi klahtbuhdami lungi darija pehz wina preefchihmes, fawus sohbenus iswilbdami. Gaspars nizinadams us wineem pafkatijahs, atklahja fawu meh-teli walā un rahdija, ka bija ar pistolehm apbrunojees.

„Zeeteet klusu un usflaufatees," winfch fazija ar pawehledamu balsi un katrs tuhli, lai gan negribedams, fawu sohbeni lehnām maksē eelaida. „Es ne-esmu nahjis," winfch fazija, „lai to falaulaschanu aiflawetu, bet par glahbeju. Muishā ir apsentta. Nahlofchā azumirkli buhs peezeemit laupitaju fcheitan, kas wehl wairak apbrunojuschees nēla es, un weens pileens manu asinu jums wiseem dshwibu maksatu. Eizeet man," winfch fazija, grafa ne-apdohmibu redsedams, „mana balfs wairak pee juhfu glahbchanas isdarihš nēla wisi tee sohbeni. Peezeet winus pee malas un taujat man walu. Pa-leezeet gluschi meerigi, es leeku preefch jums wiseem fawu galwu khlam, zitadi juhs wisi efat beigti."

Til ko winfch bija tohs wahrdus istrunajis, kad breshchana un waimanashana pa wifu mahju atflaneja, pagalmi un dahrsi wisi peepildijahs ar laupitajeem, kuru breefmigee gihmji loh-gōs parahdijahs un kas patlaban wahrtus bija uslausufchi. Sahlē bija kapu klufums. Gaspars weens pats palika stingri stahwoht pufpagihbuschāi markihsei blakus. Laupitaji bija jaw tagad til mas fohlus attahlu no fabaiditeem kahsineeem, winu wadonis stahjahs teem preefchgalā. Ar leelu preeku tee winu apfweiginaja. Gaspars teem dewa weenu fihmi un azumirkli

nosuda wisi laupitaji ka aifburti un pils pagalmā fanehma it meerigi fawa waldneeka pawehles.

„Tagad jums naw wairs nekās ko bihtees," Gaspars fazija us kahsu weeseem. „Es til wehl fchoriht dabuju sinah, ko mans weetneeks ar ziteem laupitajeem bija nogudrojis. Defmit juhdes biju no fchejeenas, no fchihš muishas, kura fchini nakti tiktu aplaupita. Juhs redsejat, zil wajjadisga bija mana atnahfchana; jo katra juhfu pretofchanahs buhtu welta bijuse."

Behz fcheem wahrdem Gaspars Bessē peegahja pee galda, us kura tas laulibas kontrakts guleja; winfch smauidams pafchra spalwu un parakstija fawu wahrdi apafsch to zitu leezneeku wahrdem. — Kuram gan buhtu ta duhshā bijuse winam to leegt? — Sawu wahrdi parakstijis winfch gluschi meerigi, it ka kad nekās nebuhtu notizis, nolaidahs us weenu zeli semē markihses preefchā, isachma weenu gredsenu no fawas johstas un usbahsa winai to us pirktu, lai wina to wina apmekleschanai par peemiru nefajoh.

Markihse pasina nofarbdama to gredsenu, ko wina bija Gasparam kahdā mihligā azumirkli dahwinajuse, kad wina wehl nesinaja, kas winfch ir.

Pezas minutes pehz tam Diranses upe fchlihra Gasparu un wina laupitaju pulku no markihses muishas. — —

Wairak gadu pehz tam tika tatschu pehdigi tas bihstamais laupitaju wadonis fakerts un us nahwi noteefahs. Dauds augstas kahrtas laudis fohlija leelu pulku naudas, gribedami, lai winu apfchelo; ihpafchi grafs un gresene Fontenaj daudš puhlejahs preefch wina, bet wifs bija welta. Wina nahwes fohds tika us to stingrako ispildihst; Gaspars Bessē tika us klaija kirgus plafchā Ghas pilsfchētā ar ratu noteefahs.

Latweefchu walodā tulkojis
J. Behrsinsh.

S u h r a.

(Weztehwu teila.)

Kad wehl jauneklis biju, man gadijahs ar fawu weztehwu, tas ir, tehwa tehwu us Bentspili braukt, jo tur wehl ne reisu nebiju bijis. No mescha isbraukufchi pee Wendfawu muishas eeraudisju leelu, lihdsenu klaijumu un ohtrā pufē pretim baltus fmilfchu kalnus. Es brihnijohs par kahdu neredsetu klaijumu un luhdsu fawu weztehwu, lai winfch istahstitu, kapehz fchē ir klaijums un pretim balti kalni. Winfch fazija: „To klaijumu fauz „Suhras klaijumu," un preefch daudš tuhlfchū gadeem ir wirs fcho klaijumu juhra bijuse; waj nu grehlu pluhdōs, jeb zaur zitu dabas fpehku ir ta juhra atlahpufehs, to neweens ihsti nesin pateikt, bet ka tē wirfū ir juhra gulejuse, ta ir tajniba. Tur pretim tee baltee kalni ir juhras kahpas, aif teem juhra ar faweem lepneem wilneem fpehle. Kad nebuhtu wehja laiks, mehš jaw winas ruhlfchanu dšredetum. Un tahdas kahpas ir arī Ghdohles un Alschwangas rohbeschās; lihds tahm ir fenak juhra bijuse. Ghdohlē ir wehl weens zeems, ko Kahpeneekus fauz; ja tew tur kahdu reisu gadahs stahgah, tad tur gar kalna leijas malu wifadus akmentianus un gleemeschu wahzirus atradisi, kahdi til juhras malā ir atrohdamī."

„Bet kahdehl," es waizaju, „to klaijumu par Suhras klaijumu fauz?" Winfch atbildeja: „To es tew, dehls, istahstifchu, tā ka es no faweem wezakeem esmu dšredjis."

(Turpmat wehl.)

Gradi un seedi.

Garsch muhschs jeb 116 gadus wezs.

Lihds pirmas revoluzijas laikam jeb lihds 1789tam gadam pastahweja Franzijsa tahds likums, ka noseedsneeks, kas us wifu muhschu bija pee galeeru-strahpes-darbeem peeleekams, netika wis pehz mineta likuma wahrdeem us wifu muhschu nosohdihts, bet us simtu gadu un weenu deenu. Franzijsa preefsch kahdahm deenahm laudis dabuja tahdu zilweku redseht, kas sawu sohdu no simts gadeem un weenas deenas iszeetis. Scho zilweku sawz Jani Murowu jeb pa franzijski Schan Muro (Jean Mourou). Janis Murows, 16 gadus wezs, bija 1776ta gada deht flepkawibas un uguns-peelaischanas nosohdihts us 100 gadu un 1 deenu pee galeeru-strahpes-darbeem. Ka rahdahs, tad Murows strahpes weeta labi usweedes, jo wairak reisu winam tika peefohlita apschelofchana, bet winsch to nepeenehma. Winsch bija zeeti few tahs dohmas galwa eekalis, ka ta strahpe, ko sohds winam uslita, winam pilnigi ja-iszeefchoht un brihnischi figi deelgan, winsch sawu mehrki atsneedsa. Kad preefsch wairak gadeem Franzijsa galeeru-strahpe un ta ari schis strahpes-weetas tika atzeltas, tad Murows sohti luhds, lai winam taujoht lihds galam sawu sohdu iszeest, un wina luhgschanu eewehrodami, tad ari wina eelika kahda kara-rihku magasihne un tur winam darbu usdewa, fur winsch lihds sawu sohda nobeigschanahs palika.

Murows naw wisai leels no auguma, ar faufahm meefahm, ar beeseem, ihfi nogreesteem firmeem mateem; wina eefchana ir deesgan schigla un spehziga. Azis ir mundras un drohschas, waloda jautra un wisa wina kusteefchanahs rahda deesgan dsihwibas. Us sawu dsimteni winsch nodohmajis kahjahm pahreet, un warbuht tamdeht to nodohmajis dariht, ka wisur winsch ar bagatahm dahwanahm teel apdahwinahs. Winsch jaw ari esohht til dauds fadabujis, ka bes ruhpehm un puhlehm warehs sawu laiku lihds muhscha galam pawodiht, kas gan wairs wisai ilgi nebuhs gaidams.

Keis pahre galeeru-strahpneekem runadami pastahstisim wehl kahdu atgadijumu. Tani laika, kad wehl galeeru-strahpe Franzijsa pastahweja, kahds augsts waldbibas lungs pahraudsijsa galeeru-strahpneekus, gribedams redseht, waj teem pahrestiba ne-teek darita jeb waj kahdam nebuhtu sohds pa-ihfinajams jeb atlaischams. Strahpneeki to bija dabujuschi sinahht un kad minetais lungs pee wineem nonahza, tad kafram bija pahre ko schehlotees un ko isluhgtees; wiseem bija pahri darihts, wif teizahs newainigi, tilai weens weenigs zeeta flusu. „Kapehz tu flusu zeet.“ lungs scho jautaja, „waj tew nelas naw fakams?“ „So lai es fatu,“ winsch atbildeja, „esmu noseedsees un par sawu noseegumu strahpi zeeschu.“

„Uraugs,“ lungs fazija us strahpneeku preefschneeku, „wedat to noseedsneeku prohjam is scho gohdigu lauschu pulka.“ Un schis bija tas weenigais, kas bija schehlastibu pelnijas un tamdeht tika ari brihws.

Tauks mihlestibas dsehreens.

Pee Minchenes karateefas nahza nesen schis johzigs notikumus pee apspreefchanas.

Kahds Minchenes garnisonu saldate, kura fruhstis kasia mihlestibas leefma bija aisdegufehs, pamanija pehz kahda laika,

ka wina firdsmihlaka scha siltahm juschanahm aukstu ledus firdi rahdija. Schahda pahreezinafchana wilinaja wina, pee sawas mihlakas alus swinazukuru peemaisiht, bet schahds, Ehmihlis maifijums weda muhsu stahstina waroni preefsch teefas deht flepkawibas mehginafchanas. Apfuhdschets apleezinaja, ka winam ne us kahdu wihfi ne-efohht bijis flepkawigs nodohms, bet schis til to swinazukuru esohht nehmis deht — mihlestibas dsehreena fataischanas, lai zaur scho waretu sawas mihlakas firdsjustchanas us fewi greest. Un wina aistahwetajs ari apleezinaja, ka pee laudim esohht tahda mahautiziba ispatijusehs, ka eefsch swinazukura atrohdotees mihlestibu apburdams spehs. Teefa peekrita aistahwetaja isteifchanai, bet winam bija jaismakfa par to puhlinu deht sinatnibas ismekleschanas pahre swinazukura spehku. Un faprohtams, ka swina-zukurs ir glstigs.

Tabs lihdsfelis.

Kad apafsch kehmina Rudwika XV. waldbichanas kabrioleti jeb diwritschu-kareete nahza mohde, tad ari pee feeweefcheem ta bija mohde. So katra dahma pate sawu kabrioleti kutscheereja. Bet tahs skaihtakahs rohkas nebija wis arweenu tahs weiklakahs, un nelaimes notika gandrihs katra deenu. Tad sub-tija kehminsch pehz sawa polizejas ministera un prafija winam padohmu, us kahdu wihfi waretu dsihwibu un weselibu stary Parihses eelu brauzejeem apdrohschinahht. „No wisas firds gribu es ar sawu eefpehju pee tam palihdschht,“ atbildeja ministeris. „Bet waj Zuhš wehlatees ka schahdi nelaimes notikumi gluschi beigtohs?“ — „Sinams“ atbildeja kehminsch. — „Nu tad majestete, atkajjat man to dariht.“ Dhtra deena tika islaista kehminschiga pawehle, ka neweena dahma apafsch trihsdefmit gadeem nedrihsst kabrioleti kutscheereht. Pehz diwidemittschetri stundahm neredseja us Parihses eelahm ne weenu weenigu feeweeti kabrioleti kutscheerejohht. Neweenai Parihseetei nebija ta duhscha fewi par 30 gadus wezu israhditees.

J. Behrsinsch.

Senaf un tagad.

Kur senaf mullas lahdns, meschds,
Til smehri zauri klawa,
Tur tagad kreetni kohptas laudns
Sel dascha supla druwa.

It bruhms mahads eestigufchi
Bij muhsu fenec tehwi;
Sem smaga darba, noguruschi,
Lee elpoja it fehri.

Ne murgds kahdam prahda nahza
Par grahmatahm un skohlahm;
Til wezee bunduri tohs subza,
Ne wehns no darbu mahstlahm! —

Puhk, prahta gaisma schinis laikos
Jaw latwju tautu mohda;
Da atmet wezo fentfchu daukus,
Un bist wed pee sohda.

Nu tagadejai jaunai audset
Til tihkaks tahlat dsihtees;
Us preefschu — lihdsi laika-stramei —
Ne wezas pehdas mihtees! Stahmera sehstabs.

Atbilbedams redaktes Ern st Platez.